

Vysoká škola ekonomická v Praze

Fakulta managementu

Jindřichův Hradec

Diplomová práce

Bc. Jan RÝPAR

2007

Vysoká škola ekonomická v Praze

Fakulta managementu v Jindřichově Hradci

Katedra managementu podnikatelské sféry

Ekonomická analýza českého trhu s vínem v kontextu se světovým

Vypracoval:

Bc. Jan Rýpar

Vedoucí diplomové práce:

Ing. Libor Votava

Jindřichův Hradec, květen 2007

Prohlášení

Prohlašuji, že diplomovou práci na téma
» Ekonomická analýza českého trhu s vínem v kontextu se světovým «
jsem vypracoval samostatně.

Použitou literaturu a podkladové materiály
uvádím v příloženém seznamu literatury.

Jindřichův Hradec, květen 2007

podpis studenta

Anotace

Ekonomická analýza českého trhu s vínem v kontextu se světovým

Diplomová práce se bude zabývat problematikou obchodování s vínem v České republice. Cílem práce je charakterizovat český trh v kontextu se světovým trhem. Dále se zaměří na problémy českých vinařů s prodejem produktů na domácím i zahraničním trhu.

květen 2007

Poděkování

Za cenné rady, náměty a inspiraci

bych chtěl poděkovat

Ing. Liborovi Votavovi,

z Vysoké školy ekonomické v Praze,

Fakulty managementu v Jindřichově Hradci.

ÚVOD	1
TEORETICKÁ ČÁST	3
POPTÁVKA A NABÍDKA	3
POPTÁVKA	3
Pojmy související s poptávkou	3
NABÍDKA	4
Nabídka v krátkém období	4
Nabídka v dlouhém období	4
Pojmy související s nabídkou	5
DOKONALÉ A NEDOKONALÉ TRHY	5
DOKONALÝ TRH	5
NEDOKONALÝ TRH	6
Rovnováha firmy na nedokonalém trhu.	7
TYPY FIREM V TRŽNÍ EKONOMICE	7
OBCHODNÍ BILANCE	7
VEŘEJNÉ ROZPOČTY	8
DANĚ	8
PŘÍMÉ DANĚ	9
NEPŘÍMÉ DANĚ	10
ANALÝZA EKONOMICKÝCH CHARAKTERISTIK ODVĚTVÍ	10
ANALÝZA HYBNÝCH SIL V ODVĚTVÍ	11
ANALÝZA KONKURENCE V ODVĚTVÍ	12
ATRAKTIVITA ODVĚTVÍ A JEJÍ ANALÝZA	12
LEGISLATIVNÍ ÚPRAVA VINAŘSTVÍ	13
ČESKÁ PRÁVNÍ ÚPRAVA VINAŘSTVÍ	13
ZÁKON Č. 321/2004 SB.	13
Označování produktu	15
Jakostní stupnice vín	15
Stolní víno	16
Jakostní víno	16
Jakostní víno s přívlastkem	17
Šumivé víno	18

Perlivé víno	19
Víno originální certifikace	19
Zatřídění vína	20
Uvádění produktu do oběhu.	21
Výkon státní správy a správní delikty	22
VYHLÁŠKA-323-2004-VÍNO	23
ZÁKON Č. 355/2003 SB., O SPOTŘEBNÍCH DANÍCH	23
ZÁVĚREM K ČESKÉ LEGISLATIVNÍ ÚPRAVĚ VINAŘSTVÍ.	25
DŮVODY VZNIKU LEGISLATIVNÍ ÚPRAVY VINAŘSTVÍ V EU A JEJÍ PŘÍNOS PRO ČESKÉHO VINAŘE.	25
PŘÍNOSY EVROPSKÉ LEGISLATIVNÍ ÚPRAVY PRO ČESKÉ VINAŘE	29
DALŠÍ ZÁKONY DOTÝKAJÍCÍ SE VÍNA	31
<u>HISTORIE VINAŘSTVÍ</u>	<u>33</u>
HISTORIE VINAŘSTVÍ NA MORAVĚ	33
HISTORIE VINAŘSTVÍ V ČECHÁCH	34
VÝVOJ VINAŘSTVÍ V DRUHÉ POLOVINĚ 20. STOLETÍ A NA POČÁTKU TŘETÍHO TISÍCILETÍ	35
<u>VINAŘSKÉ INSTITUCE</u>	<u>37</u>
NÁRODNÍ VINAŘSKÉ CENTRUM	37
SVAZ VINAŘŮ ČESKÉ REPUBLIKY	38
VINAŘSKÝ FOND ČR	39
OSTATNÍ INSTITUCE	39
<u>TRH S VÍNEM</u>	<u>40</u>
SPOTŘEBA VÍNA	40
PRODUKCE VÍNA	42
PRODUKT A JEHO SPOTŘEBITEL	43
SOUČASNÝ STAV NA TRHU VÍNA V ČESKÉ REPUBLICĚ	45
EXPORT A IMPORT	47
CENY A JEJICH VÝVOJ NA ČESKÉM TRHU VÍNA	48
OBCHOD S VÍNEM VE SVĚTĚ A V EU	50
VÍNO A MARKETING	52
TRENDY A SPECIFIKA TRHU S VÍNEM	54

UZÁVĚRY A OBALY	54
INVESTICE A HLEDÁNÍ STRATEGICKÝCH PARTNERŮ	55
VINNÁ TURISTIKA	56
EXPERIMENTOVÁNÍ A ZVYŠOVÁNÍ ROZMANITOSTI PRODUKTŮ	56
EKOLOGICKÉ VINAŘSTVÍ	57
VÍNO A ZDRAVÍ	58
VÍNO JAKO SOUČÁST GASTRONOMIE	58
<u>ZÁVĚR</u>	60
<u>LITERATURA</u>	64
<u>ODKAZY</u>	65

Úvod

Víno je s člověkem již od počátku jeho existence, a již v těchto dobách existoval i obchod s vínem. Problematika obchodování vína je velmi zajímavá, a proto jsem se jí rozhodl věnovat ve své diplomové práci. A jelikož mám dobrý vztah k tuzemskému vínu a nejvíce informací mám o trhu českém, rozhodl jsem se ho ekonomicky zanalyzovat a uvést do kontextu s trhem světovým, což je prakticky primárním cílem této diplomové práce.

V projektu své diplomové práce jsem stanovil dvě pracovní hypotézy. Čeští vinaři mají horší pracovní podmínky než vinaři v EU. Situace v českém vinařství se zlepšuje.

V první části bych se chtěl věnovat teoretickému základu pro mé analýzy, úvahy a závěry. Rád bych tento teoretický základ rozebral spíše stručněji v přibližném rozsahu deseti stran textu.

Legislativní úprava vinařství a obchodování s vínem by pak měla být částí druhou. Obchod s vínem se řídí jak českou právní úpravou, tak legislativou Evropské unie. Každou tuto právní dikci bych chtěl rozebrat zvlášť, přičemž bych se soustředil zejména na její ekonomické aspekty. V závěru této části bych pak rád vyvodil přínosy evropské legislativy pro vinařství a obchod s vínem v České republice a vliv regulace na vinařství jako zemědělské odvětví.

Jen na dvě až tři strany bych chtěl stručně popsat historický vývoj vinařství jak v České republice, tak ve světě. Blíže se pak pokusím věnovat vývoji vinařství v druhé polovině dvacátého století v Česku, a jelikož došlo v tomto období k založení několika institucí na podporu vinařství, představil bych tyto instituce.

Hlavní částí práce by pak měla být část praktická, tedy ekonomická analýza současného českého trhu s vínem a jeho vazby na trh světový. Rád bych trh charakterizoval jak ze světového, tak z českého pohledu. Součástí celkové analýzy by měly být analýzy spotřeby vína, produkce vína a analýza spotřebitele. Pokusil bych se také popsat současnou situaci na českém trhu vína a odhadnout jeho vývoj do budoucna. Dále bych se chtěl blíže věnovat obchodu vína, a to jak ve světovém tak českém měřítku. Přiblížil bych problematiku marketingu v tomto odvětví a zhodnotil jeho přínosy. Na závěr této části bych se pokusil popsat současné trendy ve vinařství v obchodu vína.

V poslední části vyvodím závěry plynoucí z předešlého textu a pokusím se je interpretovat. Ze závěru by mělo být zřejmé, jaký je stav na trhu vína a jaké jsou důvody tohoto stavu. Dále by se čtenář měl dozvědět jakým směrem se vinařství a obchod s vínem bude do budoucnosti vyvíjet, a to jak trh český, tak světový.

Teoretická část

V této části práce bych se chtěl věnovat teoretickému základu pro analýzy a úvahy, které hodlám rozvinout v praktické části. Většina teorií je ekonomické povahy a bylo o nich napsáno mnoho učebnic. Nicméně teoretickou část bych rád pojal spíše rámcově a nerad bych se pouštěl do podrobných rozborů jednotlivých teorií.

Poptávka a nabídka

Poptávka

Poptávka je funkce, která ukazuje závislost poptávaného množství statku na jeho ceně. Říká nám, kolik statku bude poptáváno při té které ceně. Křivka poptávky se odvozuje od rozpočtové linie a v zásadě kopíruje křivku mezního užítku. Poptávka po stejném zboží je jiná v krátkém a v dlouhém období, protože v krátkém období je pro nás substituce zdraženého statku jinými statky obtížnější než v dlouhém. Křivka poptávky je v krátkém období strmější než v dlouhém období.

Pojmy související s poptávkou

Tržní poptávka je součtem poptávky jednotlivých spotřebitelů. Proto je křivka tržní poptávky součtem individuálních poptávkových křivek. Agregátní poptávka je součet tržních poptávek na všech dílčích trzích. Individuální poptávkou je pak poptávka jediného kupujícího nebo poptávka po produkci jediného výrobce. Dílčí neboli tržní poptávka je poptávka po jednom výrobku.

Při důchodovém efektu dochází k růstu ceny statku při nezměněném nominálním důchodu, což vede k poklesu reálného důchodu a k poklesu poptávaného množství. Při substitučním efektu dochází k růstu ceny statku X, resp. růstu jeho relativní ceny vůči statku Y. To povede k poklesu poptávaného množství statku X a přesunu poptávky na statek Y. Výsledný efekt cenové změny je součtem důchodového a substitučního efektu.

Substituty jsou druhy zboží, které jsou vzájemně zaměnitelné. Růst ceny jednoho vede k růstu poptávky po druhém. Komplementary jsou druhy zboží, které se vzájemně doplňují. Růst ceny jednoho zboží vede k poklesu poptávaného množství obou zboží.

Elasticita poptávky je reakce spotřebitelů na změny cen i důchodů a ta je odlišná. Lze tedy pozorovat různou pružnost neboli elasticitu poptávky. Cenová elasticita poptávky je vztah mezi změnou ceny poptávaného zboží a změnou poptávaného

množství. Měříme ji koeficientem cenové elasticity poptávky (EDP). Udává o kolik procent se zvýší nebo sníží poptávané množství, když se cena sníží či zvýší o jedno procento. Podle velikosti koeficientu je poptávka buď neelastická, a to když $EDP < 1$, potom změna ceny vyvolá menší procentní změnu objemu poptávaného množství, nebo elastická, když $EDP > 1$, po té změna ceny vyvolá větší procentní změnu objemu poptávaného množství, a nebo nakonec jednotkově elastická, když $EDP = 1$, potom změna ceny vyvolá stejnou procentní změnu objemu poptávaného množství. Poptávka také může být dokonale elastická, když $EDP = \infty$, potom se za určitou cenu prodá jakékoli množství zboží. A pak také dokonale neelastická poptávka: $EDP = 0$ poptávané množství je konstantní, se změnou ceny se nemění. Změny poptávaného množství mohou být vyvolány i jinými faktory než cenou.

Nabídka

Nabídka je funkce, která znázorňuje závislost nabízeného množství statku na jeho ceně. U nabídky je nutné hned na začátku rozlišit pojmy nabídka firmy v krátkém a dlouhém období.

Nabídka v krátkém období

Krátké období je období, kdy firma ještě neuvažuje o odchodu z trhu. Je dokonce ochotna nést krátkodobě určitou ztrátu. Z toho vyplývá, že v krátkém období se nemění počet firem na trhu daného statku. Z trhu firmy neodcházejí, ale také tam žádné nevstupují. Křivka nabídky firmy v krátkém období je totožná s částí křivky mezních nákladů firmy. Počátečním bodem nabídkové křivky je minimum křivky průměrných variabilních nákladů. V krátkém období je výrobce ochoten nést ztrátu, ale maximálně do výše fixních nákladů. Klesne-li cena pod průměrné variabilní náklady firma zastaví činnost.

Nabídka v dlouhém období

V dlouhém období firmy z trhu odcházejí pokud mají ekonomickou ztrátu. A zároveň nové firmy na trh vstupují dosahují-li na trhu zisku. Křivka nabídky se v dlouhém období mění v jediný bod nabídky. Dlouhodobá rovnováha firmy se ustálí tam, kde se její mezní náklady rovnají meznímu příjmu, a současně firma dosahuje nulového ekonomického zisku. Tato situace je rovnováha firmy a současně i rovnováha

trhu. Firmy se pak snaží snižovat náklady aby dosáhly zisku. V konečném součtu pak z toho vyteží nejvíce spotřebitel, jelikož si může dopřát kupovat větší množství statků.

Pojmy související s nabídkou

Tržní nabídka je součtem objemů určitého zboží, které jsou ochotni při různých cenách nabízet všichni výrobci tohoto zboží. Je tedy součtem individuálních nabídkových křivek. Graficky je tržní nabídka horizontálním součtem všech individuálních nabídkových křivek. Agregátní nabídka je suma veškerého zboží v ekonomice, které jsou ochotni výrobci nabízet při různých úrovních cen. Elasticita nabídky je různá intenzita změny nabízeného množství v závislosti na změně určujícího faktoru. Cenová elasticita nabídky je vyjádřena jako

$$E_s = \frac{Q_2 - Q_1}{(Q_2 + Q_1) : 2} : \frac{P_2 - P_1}{(P_2 + P_1) : 2}$$

ES je koeficient cenové elasticity nabídky, Q_1 je nabízené množství před změnou, Q_2 po změně, P_1 cena před změnou a P_2 cena po změně. Faktory ovlivňující cenovou elasticitu nabídky jsou zejména možnosti a náklady skladování. Čím je skladování nesnadnější a dražší, tím je nižší elasticita. Dále je to charakter technologie a výrobního procesu. Čím je výroba obtížnější, tím je menší elasticita. Elasticita nabídky se zvyšuje s prodlužováním časového horizontu.

Dokonalé a nedokonalé trhy

Ekonomická teorie rozlišuje dva základní typy trhů. Dokonalý trh je čistá abstrakce a v praxi se s ním nelze setkat. Nedokonalé trhy najdeme nejen v učebnicích, ale můžeme se s nimi setkat i v každodenním životě.

Dokonalý trh

Předpokladem jsou naprosto rovné podmínky pro všechny její účastníky. Tím je myšleno: volný vstup do odvětví, stejná míra informovanosti všech ekonomických subjektů na trhu, mnoho výrobců na trhu, zcela homogenní produkce, firma nemůže ovlivnit tržní cenu. Cílem firmy na dokonalém trhu je maximalizace zisku. Může toho dosáhnout zejména snižováním nákladů a vyhledáváním úspor. Dokonalý trh zainteresovává výrobce na maximálním snižování nákladů.

Pokud je cena konstantní jsou celkové příjmy závislé jen na objemu vyrobené produkce, čili platí $TR = P * Q$. Protože je konstantní cena jsou konstantní i průměrné příjmy a jsou tedy konstantní i mezní příjmy. Podmínka rovnováhy firmy na dokonale konkurenčním trhu je zlaté pravidlo maximalizace zisku a to $MC = P$.

Nedokonalý trh

Na nedokonalém trhu nejsou splněny podmínky trhu dokonalého. Nedokonalý trh vzniká když firma vyrábí diferencovaný produkt. Je to trh, kde existuje alespoň jeden prodávající, který může ovlivnit tržní cenu.

Hlavní příčiny nedokonalých trhů jsou:

- nákladové podmínky - neboli úspory z rozsahu výroby
- bariéry vstupu do odvětví
- právní restrikce - ochranné známky, patenty, copyright; vlastnictví této restrikce dává majitelům výsadní právo vyrábět či realizovat daný produkt, čímž mohou získat velký podíl na trhu
- diferenciací produktu - každý výrobce přichází na trh s produkcí, která se liší od produkce jejich konkurentů; nezáleží jen na samotném výrobku, ale i na službách s ním poskytovaných
- nedostatečné informace tržních subjektů
- vlastnictví důležitého faktoru v rukou jedné firmy
- zásahy státu do tržního mechanismu
- politické okolnosti

Typy nedokonalých trhů:

- Monopolistická konkurence – velké množství výrobců, jeden výrobek mírně diferencovaný, volný vstup do odvětví. Ceny jednotlivých výrobků se mohou lišit.
- Oligopol – několik výrobců, stejný produkt, omezený přístup do odvětví z důvodu značné ekonomické síly těchto oligopolních firem, ceny jsou vyšší než v podmínkách dokonalé nebo monopolistické konkurence. Oligopolní výrobci mohou ovlivňovat cenu tím, že omezují nabídku. Speciálním případem je smluvní oligopol. Oligopolní výrobci se dohodnou na ceně tak, aby se navzájem neoslabovali a všichni realizovali

zisk. Potom se každý takový výrobce chová na svém trhu jako monopolista. Dalším případem je oligopol s dominantní firmou. Zde existuje jedna silná firma a několik malých, které nemohou tuto velkou ohrozit.

- Monopol – absolutní nedokonalost, absolutní moc na spotřebitelem, jediný výrobce, monopol si může diktovat podmínky, maximální cena je dána jen koupěschopností poptávajících. Jedná se o faktickou likvidaci konkurence na straně nabídky.

Rovnováha firmy na nedokonalém trhu.

Firma je v rovnováze, vyrábí-li objem produkce, při němž maximalizuje zisk. Zisk je maximální při takovém objemu, kdy je největší rozdíl mezi celkovými příjmy a celkovými náklady. Charakter příjmů je zásadně ovlivněn konkurencí. Celkové příjmy mohou růst nebo klesat.

Typy firem v tržní ekonomice

Z hlediska vlastnických vztahů rozlišujeme následující typy firem:

- Firmy v individuálním vlastnictví - podnikatel v nich hospodaří sám, na jeho účet jdou všechny zisky a ztráty a za závazky ručí celým svým majetkem. Výhodou je pružnost, nevýhodou pak omezenost zdrojů na rozvoj.
- Obchodní společnosti – vznik tak zvaných partnerství, kdy dojde ke sdružení kapitálu více osob. Zvýší se zdroje, ale také právní složitost společnosti.
- Akciová společnost – široké možnosti získání finančních prostředků. Akciová společnost emituje akcie, což jsou cenné papíry, které svému majiteli přináší právo spolurozhodovat o základních otázkách činnosti firmy hlasováním na valných hromadách. Počet hlasů závisí na počtu akcií. Akcie přináší majiteli podíl na zisku v podobě dividendy.

Obchodní bilance

Tento pojem se vztahuje k vývozu a dovozu zboží a služeb. Vývozu služeb se říká „neviditelný“ či „nehmotný“ vývoz a bývá často opomíjen ve výpočtech čistého

vývozu, i když má z ekonomického hlediska stejný význam jako vývoz „viditelný“, tedy vývoz zboží. Obchodní bilance je rozdíl mezi hodnotou vývozu a hodnotou dovozu zboží a služeb. Často se označuje jako čistý vývoz a je hlavní položkou běžného účtu platební bilance. Obchodní bilance respektive bilance zboží a služeb závisí na měnovém kurzu. Depreciace domácí měny tuto bilanci zlepšuje a apreciací ji naopak zhoršuje. Změna měnového kurzu má na bilanci jiný vliv v krátkém a dlouhém období. To proto, že poptávka domácích osob po zahraničním zboží, jakož i poptávka zahraničních osob po našem zboží, bývá v krátkém období méně elastická než v dlouhém. Bilance ale záleží také na cenových hladinách v tuzemsku a v zahraničí. Po připojení tohoto vlivu lze dojít k závěru, že bilance závisí na reálném měnovém kurzu a nezáleží na nominálním měnovém kurzu. Dále pak bilance zboží a služeb závisí na růstu reálného hrubého domácího produktu. Růst HDP zvyšuje náš dovoz a proto zhoršuje obchodní bilanci. Naopak růst zahraničního reálného HDP zvyšuje náš vývoz a zlepšuje naši bilanci výrobků a služeb. Obchodní bilance závisí jednak na reálném měnovém kurzu a jednak na růstu domácího reálného HDP v poměru k růstu zahraničního reálného HDP.

Veřejné rozpočty

Veřejné rozpočty jsou širší pojem než státní rozpočet. Patří tam mimo státního rozpočtu také místní rozpočty obcí. V posledních desetiletích se podíl veřejných výdajů na hrubém domácím produktu neustále zvyšuje. Hlavními důvody jsou rostoucí význam veřejných statků ve vyspělých společnostech, intenzivnější přerozdělování nebo bujení byrokracie.

Dominantní část veřejných rozpočtů v České Republice zabírá státní rozpočet. Je tvořen dvěma částmi a to příjmy, kam lze zahrnout například přímé a nepřímé daně, přijaté dotace, prodej státního majetku, příjmy z pronájmu státního majetku, druhou stranou státního rozpočtu jsou pak výdaje, které tvoří například sociální podpory a dávky, vládní nákupy, veřejné výdaje, úroky ze státního dluhu a v neposlední řadě také subvence a dotace zejména do zemědělství, dopravy a průmyslu. Výsledkem rozpočtu je pak přebytek či schodek.

Daně

Daňový systém České republiky je ve svých hlavních znacích podobný systémům většiny vyspělých zemí, zejména evropských. Daňové příjmy pocházejí

zhruba ve stejné míře z nepřímých a přímých daní. Tuto část jsem zpracoval na základě informací získaných na serveru www.businessinfo.cz . Pro moji práci je důležitý hlavně zákon o spotřební dani, ale také silniční zákon.

Přímé daně

Daň z příjmu fyzických osob má progresivní sazby, jež jsou stanoveny ve čtyřech daňových pásmech v rozsahu 12 - 32 %. Daní jsou zatíženy příjmy zaměstnanců i osob samostatně výdělečně činných. Daň zaměstnanců strhává zaměstnavatele, osoby samostatně výdělečně činné platí zálohy a pak každoročně podávají daňové přiznání s vyúčtováním daně z příjmu. Každý plátce daně si může od daně odečíst několik slev na dani, kupříkladu základní slevu či slevu na manželku. Dividendy a úrokové příjmy jsou daněny 15 % srážkovou daní. Od roku 2005 bylo zavedeno společné zdanění manželů s dětmi a byly zavedeny slevy na dani podporující zejména domácnosti s dětmi, které mají nízké příjmy. Daň z příjmu právnických osob je stanovena ve výši 24 %. Od roku 2003 do roku 2006 došlo ke snížení daňové sazby o 7 %. Investiční fondy a investiční společnosti podléhají nižší sazbě daně. Právnické osoby platí zálohy daně a následující rok podávají daňové přiznání s vyúčtováním daně z příjmů. Každý plátce daně si může vybrat mezi rovnoměrným a zrychleným odpisováním, přičemž doba odpisování se pohybuje mezi třemi a padesáti lety v závislosti na typu majetku. V případě rozsáhlých nových investic lze získat až desetileté daňové prázdniny. V roce 2005 došlo také ke zkrácení dob odpisování u movitého majetku. Byla zrušena zvláštní odečitatelná položka umožňující odečíst 10 % hodnoty investice a byla zavedena nová odečitatelná položka ve výši 100 % výdajů vynaložených na vědu a výzkum.

Silniční daní jsou zatížena pouze vozidla, která jsou používána nebo určena k podnikání. Vozidla používaná výlučně pro osobní potřeby jsou od daně osvobozeny. Sazby daně jsou stanoveny jako pevně dané roční částky. V případě osobních vozidel závisí výše daně na zdvihovém objemu motoru vozidla, zatímco v případě nákladních vozidel na počtu náprav a celkové hmotnosti. Zákon stanoví také zvláštní poplatek za užívání dálnic, který jsou povinna platit všechna vozidla užívající dálnice bez ohledu na jejich účel (tj. jak vozidla užívaná jak pro účely podnikání, tak i vozidla užívaná pro osobní potřeby).

Nepřímé daně

Daň z přidané hodnoty je harmonizována s příslušnými předpisy Evropské unie. Podléhá jí naprostá většina zdanitelného plnění v České republice i zboží z dovozu. Základní sazba daně je stanovena ve výši 19 % a snížená sazba je stanovena ve výši 5 %. Většina zboží a služeb podléhá základní sazbě daně. Do snížené sazby jsou zařazeny např. potraviny, léky, tiskoviny, hromadná pravidelná osobní doprava, pohřební služby, vodné a stočné, kulturní činnosti, ubytovací služby, stavební práce pro účely bydlení a pro sociální výstavbu a dodávky tepla. Povinnost registrace je stanovena osobám, jejich roční obrat přesáhl 1 milionu Kč. Daň je placena měsíčně nebo čtvrtletně v závislosti na výši obratu plátce daně.

Finanční služby jsou od daně osvobozeny. Vyvážené zboží je od daně z přidané hodnoty osvobozeno s tím, že vývozce má nárok na uplatnění daně na vstupu. Od roku 2005 není daň z dováženého zboží vybírána prostřednictvím celní správy do 10 dní po dovozu, ale je až součástí daňových příznání, která se podávají 25. den po skončení zdaňovacího období. Tím se pro podnikatele významně snížila finanční náročnost importu do ČR.

Rovněž **spotřební daně** jsou harmonizovány s příslušnými směrnici. Spotřebním daním podléhají minerální oleje, líh, pivo, víno a tabákové výrobky. Daně jsou stanoveny pevnými sazbami (s výjimkou cigaret, kde jsou tvořeny kombinací pevné sazby a procentuální částky z konečné maloobchodní ceny). Zdaňovacím obdobím je kalendářní měsíc. Daň se stává splatnou, když je zboží uvedeno do volného daňového oběhu, tj. když opustí registrovaný daňový sklad. Daň je splatná do 40. dne po skončení příslušného zdaňovacího období, pokud není stanoveno jinak. Spotřební daň z tabákových výrobků je placena prostřednictvím tabákových nálepek. Daň je splatná do 60 dnů po nákupu tabákových nálepek.

Cla jsou regulována celním kodexem EU, sazby jsou stanoveny společným celním sazebníkem.

Analýza ekonomických charakteristik odvětví

Odvětví lze charakterizovat jako skupinu všech subjektů vyrábějící určité výrobky a poskytujících určité služby. Touto analýzou posuzujeme:

- velikost trhu měřenou v naturálních jednotkách a v objemu ročních příjmů z prodeje,

- rozsah konkurence – místní, regionální, celostátní, globální,
- ukazatel růstu trhu měřený procentem růstu ročního objemu prodeje a životním cyklem sektoru,
- počet konkurentů a jejich relativní podíl na trhu, stanovení stupně koncentrace sektoru,
- počet kupujících a jejich relativní velikost,
- úroveň a možnosti dopředné a zpětné integrace,
- bariéry pro vstup a výstup z odvětví,
- tempo technologických změn v oblasti vývoje, tvorby a komercializace nových produktů,
- ukazatel stupně rozlišení produktů konkurenčních firem,
- úroveň závislosti nízkých nákladů výroby na stupni využití výrobní kapacity průmyslu,
- kapitálové požadavky,
- rentabilitu sektoru ve vztahu k průměrné rentabilitě průmyslu (celostátního, světového).

Analýza hybných sil v odvětví

Základem této analýzy je identifikovat faktory ovlivňující odvětví, určit pravděpodobnost jejich výskytu a jejich význam. Tímto způsobem se snažíme předvídat vývoj v odvětví, minimalizovat škody vzniklé nežádoucím působením zmiňovaných faktorů a maximalizovat přínos, který tyto faktory pro odvětví a tedy i pro jednotlivé podniky, mají.

K hybným silám můžeme zařadit:

- inovace (produktu, výrobního procesu, marketingové strategie, způsobu používání nakoupených výrobků),
- změny v zákaznické struktuře,
- změny v efektivnosti, skladbě a výši nákladů,
- vstup/výstup největšího podniku do/z odvětví,
- vládní politiku.

Analýza konkurence v odvětví

Nejvhodnější je Porterův model: jednoduchým způsobem umožňuje specifikovat konkurenční síly v odvětví, vyhledat pozici a zvolit přístup ke konkurenci, který by zajistil:

- co největší omezení negativního působení konkurenčních sil na podnik,
- maximální využití pozitivního působení konkurenčních sil ve svůj prospěch,
- vytvoření pevné tržní pozice.

Atraktivita odvětví a její analýza

Využívá všech výsledků provedených analýz. Atraktivitu lze ocenit zkoumáním a zhodnocením každého z pěti činitelů Porterova modelu. Tato analýza umožňuje získat všestranné informace o odvětví v případě, že je prováděna týmem specialistů z oblasti řízení a ekonomie.

Legislativní úprava vinařství

Pro správné fungování trhu s vínem a zajištění kvality produktů na tomto trhu prodávaných v současné době již nestačí pouze zákony přírody. Proto vzniklo několik právních úprav, které tuto problematiku upravují.

Česká právní úprava vinařství

Jednou, a pro české vinaře stěžejní, z těchto úprav je ta česká. Následující odstavce obsahují vybrané části zákona o vinohradnictví a vinařství. Vybrány jsou jen části, které se ať více či méně dotýkají obchodu s vínem. Vynechány, či blíže nerozebírány jsou oblasti týkající se vinařství samotného, tzn. enologické postupy a postupy ošetřování produktů, přirozený obsah alkoholu, slazení, a podobně.

ZÁKON č. 321/2004 Sb.

Vinaři v České republice se řídí zákonem č. 321/2004 Sb., ze dne 29. dubna 2004, o vinohradnictví a vinařství a o změně některých souvisejících zákonů (dále jen zákon o vinohradnictví a vinařství). Tento zákon vznikl za účelem souladu české vinařské legislativy s legislativou Evropské unie. Tímto předpisem se mění zákony: 147/2002 Sb.; 146/2002 Sb.; 368/1992 Sb. a ruší zákony: 115/1995 Sb.; 216/2000 Sb.; 50/2002 Sb.

Upravuje podmínky a požadavky v oblasti vinohradnictví a vinařství, jejichž úpravu přikazují bezprostředně závazné předpisy Evropských společenství členskými státy Evropské unie, nebo umožňují členskými státy Evropské unie provést samostatnou úpravu podle jejich uvážení. Tento zákon dále upravuje výkon státní správy, včetně státního dozoru nad dodržováním povinností stanovených předpisy Evropských společenství a tímto zákonem, a ukládání sankcí za jejich porušování.

Zákon o vinohradnictví a vinařství¹ nejprve definuje základní pojmy, například co je vinohradem nebo vinicí, a to je pozemek, případně pozemky, jednoho pěstitele, o celkové výměře větší než 10 arů, osázený trvalým porostem révy, jemuž Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský² na základě jeho písemné žádosti přidělil nebo přidělil registrační číslo nebo registrační čísla pozemku. Pozemek, případně pozemky,

¹ Dále jen zákon.

² Dále jen Ústav.

jednoho pěstitele, o celkové výměře menší než 10 arů, osázený trvalým porostem révy, se nepovažuje za vinici pro účely tohoto zákona pokud ovšem, nepřidělil nebo nepřidělí Ústav registrační číslo. Dále se pak lze dozvědět co je to „malé množství“, „ uvádění do oběhu“, „šarže“, „hektarový výnos“, a podobně. Pro dobré porozumění dalším článkům by bylo dobré též objasnit pojem „vyklučení“, jedná se o obnovu stávajících vinic, tzn že stará vinice se zničí a nahradí novou.

Českou republiku zákon rozdělil do dvou pěstitelských oblastí pro jakostního vína a to na: „Čechy“ a „Moravu“ a tyto dvě oblasti se dále pak dělí do podoblastí, které stanoví Ministerstvo zemědělství ČR³ na základě geografické polohy, svažitosti, půdně klimatických vlastností a historických údajů, záznamů a poznatků. Vinařské podoblasti ve vinařské oblasti Morava jsou mikulovská, slovácká, velkopavlovická a znojenská. Vinařské podoblasti ve vinařské oblasti Čechy jsou mělnická a litoměřická. Odrůdy pro pěstování jakostních vín v dané podoblasti jsou zapsány v seznamu odrůd révy vinné.

Každý pěstitel je povinen vést záznamy o osázené viniční ploše a dosažených hektarových výnosech. Nejvyšší hektarový výnos vinných hroznů za příslušný vinařský rok pro vinařské oblasti, vinařské podoblasti, vinařské obce a viniční tratě, z nichž lze vyrábět zemské víno, případně jakostní víno stanovené oblasti činí nejvýše 12 tun vinných hroznů z jednoho hektaru vinice za příslušný vinařský rok. Pěstitel nesmí ze sklizně za příslušný vinařský rok uvést do oběhu větší množství zemského a jakostního vína než množství odpovídající výrobě z nejvyššího hektarového výnosu. Pokud celkový hektarový výnos překročí nejvyšší hektarový výnos, musí pěstitel veškeré množství sklizně ze všech vinic v příslušném vinařském roce použít pouze pro výrobu stolního vína nebo uvést do oběhu pouze jako vinné hrozny určené pro výrobu stolního vína.

Pokud chce pěstitel rozšířit vinici, obnovit vinici nebo vysadit vinici zcela novou musí dostat souhlas od Ústavu. Na rozlohu vinic jsou v České republice stanoveny kvóty, které se řídí zemědělskou politikou Evropské unie. Ústav rozhodnutím uloží pěstiteli, aby na své náklady vinici vyklučil, jestliže právo na výsadbu uskutečňuje v rozporu s předpisy Evropských společenství⁴ nebo v rozporu s nařízeními, které se týkají nové výsadby a obnovy stávající výsadby. V případě, že vinné hrozny byly sklizeny na vinici vysazené v rozporu s předpisy, nebo z těchto vinných hroznů byly

³ Dále jen ministerstvo.

⁴ Dále jen předpisy.

vyrobeny produkty, Státní zemědělská a potravinářská inspekce⁵ rozhodne o způsobu zpracování těchto produktů.

Označování produktu

Požadavky na označování produktu stanovují předpisy⁶. Uvádět v označování produktu nebo na jeho etiketě jiné údaje než údaje stanovené předpisy je zakázáno. U produktu je dále zakázáno uvádět údaje poukazující na zvlášť zesílený účinek, jako například sousloví „zdravotní víno“ nebo „posilující víno“ nebo „víno na krev“ anebo slova „přírodní“ nebo „pravé“ nebo „čisté“ anebo „alternativní“, stejně jako slovní spojení, v nichž se tato slova vyskytují.

U zemského vína a jakostního vína stanovené oblasti je na etiketě dovoleno uvádět ročník, jestliže bylo víno, po odečtení množství látek, které byly užity ke zvyšování cukernatosti, vyrobeno alespoň z 85 % z vinných hroznů, které byly sklizeny v roce, který má být uveden na etiketě. Na etiketě lze uvést získaná ocenění, případně medaile ze soutěží a výstav vín, které jsou uznány ministerstvem nebo členským státem Evropské unie. Také tam lze uvést, že splňuje požadavky pro účely církví a náboženských společností, například, že jde o mešní víno, košer víno apod., pokud byl vydán písemný souhlas příslušné církve nebo náboženské společnosti s uváděním takto označeného vína do oběhu. Další údaje, které lze uvádět na etiketě se blíže věnují jednotlivé odstavce o jakostech vína.

Jakostní stupnice vín

V následujících odstavcích je tato stupnice podrobněji rozebrána. Pod těmito názvy lze vína spatřit na trhu. U všech níže uvedených vín nesmí být překročen nejvyšší hektarový výnos na vinici, na níž byly sklizeny vinné hrozny použité k výrobě. Pokud se jedná o jakost vína vzhledem k dané oblasti, musí výroba vína proběhnout ve vinařské oblasti, v níž byly vinné hrozny sklizeny. Jakostní vína se označují způsobem stanoveným předpisy Evropských společenství a zákonem. Přívlastky „jakostní“, „zemské“ a podobně se může označit víno pouze tehdy, jestliže bylo vyrobeno z vinných hroznů sklizených na vinici vhodné pro jakostní víno stanovené oblasti nebo z odrůd, které jsou uvedeny v seznamu odrůd.

⁵ Dále jen Inspekce.

⁶ Vyhláška-323-2004-víno

Stolní víno

Může se označit názvem „zemské víno“, jestliže vinné hrozny, z nichž bylo víno vyrobeno, dosáhly cukernatosti alespoň 14 stupňů normalizovaného moštoměru.

Etiketa zemského vína může dále obsahovat:

- název odrůdy, jestliže bylo zemské víno, po odečtení množství látek, které byly užity ke zvyšování cukernatosti, vyrobeno alespoň z 85 % z vinných hroznů odrůdy, která má být uvedena na etiketě, a tato odrůda je pro víno rozhodující,
- název nejvýše 3 odrůd, jestliže bylo zemské víno, po odečtení množství látek, které byly užity ke zvyšování cukernatosti, vyrobeno výlučně z odrůd, které mají být uvedeny na etiketě, a podíl každé odrůdy uvedené na etiketě je nejméně 15 %. Název odrůd se uvádí stejně velkým písmem, v sestupném pořadí podle užitého množství odrůdy. Zemské víno smí být označeno pouze zeměpisným označením.

K výrobě zemského vína smí být užity jen vinné hrozny sklizené v zeměpisné jednotce. U stolního vína, s výjimkou zemského vína vyrobeného na území České republiky, nesmí být na etiketě uváděn ročník ani odrůda.

Jakostní víno

Víno lze uvést do oběhu, jestliže vinné hrozny, z nichž bylo víno vyrobeno, dosáhly cukernatosti nejméně 15 stupňů normalizovaného moštoměru, a jestliže, víno bylo Inspekcí zatříděno jako jakostní víno odrůdové nebo jakostní víno známkové. Víno lze označit dovětkem „odrůdové“ nebo „známkové“. Jakostní víno odrůdové se vyrábí z vinných hroznů, rmutu nebo z hroznového moštu, a to nejvýše z 3 odrůd. Jakostní víno známkové se vyrábí ze směsi vinných hroznů, rmutu, hroznového moštu, případně z vína vyrobeného z vinných hroznů sklizených na vinici vhodné pro jakostní víno stanovené oblasti nebo smísením jakostních vín. Etiketa jakostního vína obsahuje nebo může obsahovat tyto údaje:

- název vinařské oblasti, v níž bylo jakostní víno vyrobeno,
- označení „jakostní víno“, s případným uvedením dovětku odrůdové nebo známkové, je-li na etiketě uveden tento dovětek, uvede se na etiketě název odrůdy nebo odrůd, v případě jakostního vína odrůdového, nebo známka, v případě jakostního vína s dovětkem známkové.

- název odrůdy, jestliže bylo jakostní víno, po odečtení množství látek, které byly užity ke zvyšování cukernatosti, vyrobeno alespoň z 85 % z vinných hroznů odrůdy, která má být uvedena na etiketě, a tato odrůda je pro víno rozhodující,
- název nejvýše 3 odrůd, jestliže bylo jakostní víno, po odečtení množství látek, které byly užity ke zvyšování cukernatosti, vyrobeno výlučně z odrůd, které mají být uvedeny na etiketě, a podíl každé odrůdy uvedené na etiketě je nejméně 15 %; název odrůd se uvádí stejně velkým písmem, v sestupném pořadí podle užitého množství odrůdy,
- název vinařské podoblasti, jestliže produkty užité k výrobě vína pocházejí výlučně z této vinařské podoblasti,
- název vinařské obce, jestliže produkty užité k výrobě vína pocházejí výlučně z této vinařské obce,
- název viniční tratě, jestliže produkty užité k výrobě vína pocházejí výlučně z této viniční tratě.

Jakostní víno s přívlastkem

Vyrábí se v druzích: kabinetní víno, pozdní sběr, výběr z hroznů, výběr z bobulí, výběr z ciběb, ledové víno, slámové víno. Vinné hrozny určené pro výrobu těchto vín se sklízí ručně. Jakostní víno s přívlastkem lze uvést do oběhu jestliže, víno bylo vyrobeno z vinných hroznů, jejichž odrůda, původ, cukernatost a hmotnost byla ověřena Inspekcí, víno bylo vyrobeno z vinných hroznů, rmutu nebo hroznového moštu nejvýše 3 odrůd, víno splňuje požadavky na jakost, víno bylo Inspekcí zaříděno jako jakostní víno s přívlastkem. Jakostní víno s přívlastkem kabinetní víno lze vyrábět pouze z vinných hroznů cukernatosti nejméně 19 stupňů normalizovaného moštoměru, pozdní sběr musí mít nejméně 21 stupňů, výběr z hroznů nejméně 24 stupňů, výběr z bobulí je dovoleno vyrábět pouze z vybraných bobulí, které dosáhly cukernatosti nejméně 27 stupňů, výběr z ciběb je dovoleno vyrábět pouze z vybraných bobulí napadených ušlechtilou plísní šedou nebo z přezrálých bobulí, které dosáhly cukernatosti nejméně 32 stupňů, ledové víno je dovoleno vyrábět pouze z vinných hroznů, které byly sklizeny při teplotách minus 7 stupňů celsia a nižších a v průběhu sklizně a zpracování zůstaly zmrazeny a získaný mošt vykazoval cukernatost nejméně 27 stupňů, slámové víno je dovoleno vyrábět pouze z vinných hroznů, které byly před zpracováním skladovány na slámě či rákosu nebo byly zavěšeny ve větraném prostoru po dobu nejméně 3 měsíců, a

získaný mošt vykazoval cukernatost nejméně 27 stupňů normalizovaného moštoměru. Etiketa jakostního vína s přívlastkem obsahuje nebo může obsahovat tyto údaje:

- název vinařské oblasti, v níž bylo jakostní víno s přívlastkem vyrobeno, a vinařské podoblasti, ve které byly sklizeny vinné hrozny použité k výrobě jakostního vína s přívlastkem,
- označení „jakostní víno s přívlastkem“ nebo „víno s přívlastkem“, včetně specifikace přívlastku, evidenční číslo jakosti.
- název odrůdy, jestliže bylo jakostní víno s přívlastkem vyrobeno alespoň z 85 % z vinných hroznů odrůdy, která má být uvedena na etiketě, a tato odrůda je pro víno rozhodující,
- název nejvýše 3 odrůd, jestliže bylo jakostní víno s přívlastkem vyrobeno výlučně z odrůd, které mají být uvedeny na etiketě, a podíl každé odrůdy uvedené na etiketě je nejméně 15 %; název odrůd se uvádí stejně velkým písmem, v sestupném pořadí podle užitého množství odrůdy,
- název vinařské obce, jestliže produkty použité k výrobě vína pocházejí výlučně z této vinařské obce,
- název viniční tratě, jestliže produkty použité k výrobě vína pocházejí výlučně z této viniční tratě.

Je zakázáno konzervovat jakostní víno s přívlastkem chemickými látkami, s výjimkou oxidu siřičitého.

Šumivé víno

Lze ho označit názvem „jakostní šumivé víno“ nebo názvem „sekt“ a takto označené uvádět do oběhu, jestliže splňuje požadavky na jakost stanovené předpisem. Jakostní šumivé víno můžeme označit názvem „pěstitelský sekt“ a takto označené uvádět do oběhu jestliže, víno bylo Inspekcí zatříděno jako pěstitelský sekt. Šumivé víno se může označit názvem „aromatické jakostní šumivé víno stanovené oblasti“ nebo „aromatický sekt stanovené oblasti a takto označené uvádět do oběhu, jestliže: k výrobě kupáže (slévání několika odrůd vína dohromady) bylo použito víno z vinných hroznů, sklizených na vinici vhodné pro jakostní víno stanovené oblasti, které byly sklizeny ve stejné vinařské oblasti, výroba vína pro tento typ šumivého vína či proběhla ve vinařské oblasti, v níž byly vinné hrozny sklizeny, při jeho výrobě bylo použito pouze prvotní kvašení kupáže z odrůd uvedených v předpise, víno bylo Inspekcí zatříděno jako aromatické jakostní šumivé víno (sekt) stanovené oblasti. Etiketa jakostního šumivého

vína, sektu, jakostního šumivého vína stanovené oblasti, pěstitelského sektu, aromatického jakostního šumivého vína a aromatického jakostního šumivého vína stanovené oblasti může obsahovat:

- název vinařské podoblasti, jestliže vinné hrozny užití k výrobě kupáže pocházejí nejméně z 85 % z této vinařské podoblasti,
- název odrůdy, jestliže produkt, s výjimkou produktu obsaženém v tirážním likéru nebo expedičním likéru, byl nejméně z 85 % získán z vinných hroznů, které pocházejí z této odrůdy, a jestliže tato odrůda je pro dotyčný druh produktu rozhodující,
- nebo názvy nejvýše 3 odrůd, jestliže vinné hrozny, z nichž byl produkt získán, s výjimkou produktu obsaženého v tirážním likéru nebo expedičním likéru, pocházejí výlučně z těchto odrůd a jestliže směs těchto odrůd je pro tento druh produktu rozhodující.

Perlivé víno

Víno pod názvem „perlivé“ se smí uvádět do oběhu pokud víno bylo Inspekcí zatříděno jako jakostní perlivé víno. Etiketa jakostního perlivého vína obsahuje:

- název vinařské oblasti, v níž byly sklizeny vinné hrozny užití k výrobě jakostního perlivého vína.
- název odrůdy, jestliže bylo jakostní perlivé víno, po odečtení množství látek, které byly užity ke zvyšování cukernatosti, vyrobeno alespoň z 85 % z vinných hroznů odrůdy, která má být uvedena na etiketě, a tato odrůda je pro víno rozhodující,
- název nejvýše 3 odrůd, jestliže bylo jakostní perlivé víno, po odečtení množství látek, které byly užity ke zvyšování cukernatosti, výlučně vyrobeno z odrůd, které mají být uvedeny na etiketě, a tyto odrůdy jsou pro víno rozhodující; nejnižší zastoupení odrůdy uvedené na etiketě musí být 15 %;

Podobné podmínky platí také pro likérové víno.

Víno originální certifikace

Lze ho vyrábět za těchto podmínek:

- musí být vyrobeno na menším území, než je vinařská oblast,

- výrobce musí být členem sdružení, které je oprávněné přiznávat označení vína originální certifikace,
- víno odpovídá alespoň jakostním požadavkům pro jakostní víno. Povolení přiznávat označení vína originální certifikace uděluje ministerstvo.
- Víno originální certifikace se na etiketě označí slovním údajem „víno originální certifikace“ nebo zkratkou „V.O.C.“, případně „VOC“.

Odalkoholizované víno je nápoj z vína, u něhož obsah alkoholu byl destilací snížen na 0,5 % objemových jednotek nebo méně. **Nízkoalkoholické víno** je nápoj, který byl vyroben jako odalkoholizované víno nebo mísením odalkoholizovaného vína s vínem a jehož obsah alkoholu je vyšší než 0,5 % objemových jednotek nejvýše však 5 % objemových jednotek. Při výrobě těchto dvou druhů vín je možné přidat hroznový mošt, zahuštěný hroznový mošt nebo cukr v takovém množství, aby obsah zbytkového cukru v konečném produktu byl nejvýše 60 g na 1 litr. Dále je dovoleno přidávat oxid uhličitý a přírodní aromatické látky a přírodně identické aromatické látky.

Zatřídění vína

Zatřídění vína vyrobeného z vinných hroznů vypěstovaných na území České republiky podléhá jakostní víno, jakostní víno s přívlastkem, jakostní šumivé víno stanovené oblasti, aromatické jakostní šumivé víno stanovené oblasti, pěstitelský sekt, jakostní perlivé víno, jakostní likérové víno, pokud je vyrobeno z vinných hroznů sklizených ve vinařské oblasti Morava nebo ve vinařské oblasti Čechy a nebylo zatříděno jako víno originální certifikace. Žádost o zatřídění vína musí před jeho uvedením do oběhu podat výrobce vždy na celou šarži, která je uvedena v žádosti. Žádost o zatřídění vína obsahuje mimo jiné obchodní označení vína určeného k zatřídění, včetně uvedení roku sklizně vinných hroznů a názvu odrůdy, případně odrůd, množství zatřídovaného vína v litrech, vinařskou oblast, případně vinařskou podoblast, ze které víno pochází, navrhované zatřídění vína; u vína s přívlastkem druh a čísla dokladů, kterými byla ověřena odrůda, původ, cukernatost a hmotnost vinných hroznů, z nichž bylo víno vyrobeno. Před podáním žádosti o zatřídění vína výrobce požádá místně příslušný inspektorát Inspekce o odběr vzorků vína, které budou užity pro rozbor vína, smyslové hodnocení vína a pro uchování vzorku vína. Odběr vzorků provede Inspekcí k tomu pověřený inspektor. Před odběrem vzorků výrobce poskytne inspektorovi údaje odpovídající údajům požadovaným v žádosti. O odběru vzorků vína

provede inspektor záznam. Odebrané vzorky vína inspektor řádně označí, zapečetí a předá výrobci. Po provedení odběru vzorků vína doručí výrobce na své náklady 1 odebraný vzorek vína k rozboru do akreditované laboratoře nebo laboratoře pověřené Inspekci. Seznam laboratoří ministerstvo zveřejní ve Věstníku Ministerstva zemědělství a na svých webových stránkách. Po doručení výsledků rozboru vína z laboratoře podá výrobce žádost Inspekci. Inspekce provede hodnocení vína a poté rozhodne, zda toto víno lze uvést do oběhu. Pokud toto víno lze uvést do oběhu, Inspekce rozhodne o jeho zařídění. U jakostního vína a jakostního vína s přívlastkem je součástí zařídění i uvedení příslušného druhu. Kopii rozhodnutí o zařídění vína zašle Inspekce ve formě umožňující dálkový přístup Ústavu a písemně ministerstvu. Ministerstvo zveřejní na svých webových stránkách obchodní označení vína, evidenční číslo jakosti, šarži, zeměpisné údaje původu vína, ročník vína, výrobce vína. Nebylo-li víno zaříděno podle žádosti, nebo vykazovalo choroby nebo vady, může výrobce podat žádost opětovně, a to nejdříve po uplynutí 2 měsíců ode dne nabytí právní moci původního rozhodnutí. Skutečnost, že jde o opětovně podanou žádost, musí být uvedena v žádosti, včetně uvedení čísla původního rozhodnutí. Výrobce vína smí podat žádost o zařídění vína pro totéž víno nebo jeho část nejvýše dvakrát.

Uvádění produktu do oběhu.

Produkt může být uveden do oběhu pouze je-li zdravotně nezávadný. Do oběhu nelze uvádět produkt který je klamavě označený, způsobilý vyvolat nebezpečí záměny, nebo nabízený ke spotřebě klamavým způsobem. Je zakázáno uvádět do oběhu produkt, u něhož jsou překročeny hodnoty obsahu zdraví škodlivých látek stanovených zvláštními právními předpisy, nebyly dodrženy požadavky na jakost stanovené prováděcím právním předpisem nebo víno vykazuje choroby, vady nebo je produkt zdravotně závadný, nebylo rozhodnuto o jeho zařídění, pokud zařídění podléhá, hodnoty skutečného obsahu alkoholu, celkového obsahu alkoholu a obsahu bezcukerného extraktu neodpovídají hodnotám zjištěným při zařídění vína, s přihlédnutím k odchylkám. Dále je zakázáno do oběhu uvádět produkt který obsahuje syntetické aromatické látky nebo aromatické látky nebo přidaná syntetická barviva anebo přidaná přírodní barviva. Je zakázáno nabízet k prodeji vína určená pro spotřebitele spolu s ovocnými víny a vinnými nápoji, pokud tato ovocná vína a vinné nápoje nejsou odděleně umístěny a zřetelně označeny. Je zakázáno uvádět do oběhu ke spotřebě alkoholické nápoje z vinných kalů, matolin a zahuštěných hroznových moštů

zředěných vodou. Produkt smí být při uvádění do oběhu balen pouze do obalů a obalových materiálů, které odpovídají požadavkům stanoveným zvláštními právními předpisy a chrání ho před znehodnocením nebo zkažením. Obal nesmí nepříznivě ovlivňovat jakost a zdravotní nezávadnost produktu. Jakostní víno s přívlastkem smí být plněno pouze do skleněných lahví o obsahu do 0,75 litru. Lahve musí být uzavřeny jen uznanými uzávěry. Produkt při skladování v nádobách nebo lahvích musí být řádně označen, aby nemohlo dojít k záměně a aby bylo možné kdykoliv prokázat jeho původ a jedinečnost. Při prodeji rozlévaného vína je zakázáno mísit víno z načatých lahví. Víno je dovoleno mísit ve vinný střík nebo s jiným nealkoholickým nápojem pouze na přání kupujícího a v jeho přítomnosti. Při podávání vína v obalu určeném pro spotřebitele může být obal otevřen pouze před kupujícím.

Každý, kdo sklízí vinné hrozny, je povinen každý rok odevzdat do 10. prosince prohlášení o sklizni, obsahující údaje o výsledcích sklizně ke dni 30. listopadu téhož roku. Prohlášení o sklizni nemusí podávat osoba, která veškerou svou produkci zpracovává na víno nebo ji nechává zpracovat na svůj účet. Každý, kdo ze sklizně vinařského roku vyrábí víno nebo skladuje produkty jiné než víno, je povinen každý rok odevzdat do 10. prosince prohlášení o produkci ke dni 30. listopadu. Každý, s výjimkou maloobchodníka a konečného spotřebitele, je povinen každý rok do 10. září odevzdat prohlášení o zásobách hroznového moštu, zahuštěného hroznového moštu, rektifikovaného moštového koncentrátu a vína, které skladuje k 31. červenci.

Výkon státní správy a správní delikty

Orgány dozoru nad dodržováním povinností stanovených předpisy a zákonem jsou: Ústav, pokud jde o vinohradnictví a Inspekce, pokud jde o vinařství. Ministerstvo řídí a kontroluje výkon státní správy vykonávaný orgány dozoru. V souvislosti s touto činností jsou orgány dozoru povinné poskytnout ministerstvu součinnost, zejména poskytovat na jeho žádost veškerou dokumentaci související s dozorem. Příslušným orgánem pro vydávání průvodních dokladů je Generální ředitelství cel. Správním deliktem je například pokud, právnická osoba, případně fyzická osoba, která při podnikání nebo v přímé souvislosti s ním uvede do oběhu ze sklizně z 1 vinařského roku větší množství zemského vína a jakostního vína stanovené oblasti než množství odpovídající výrobě z nejvyššího hektarového výnosu nebo poruší povinnost stanovenou při překročení nejvyššího hektarového výnosu nebo provede novou výsadbu

v rozporu s předpisy Evropských společenství a podobně. Udělené pokuty za tyto delikty mohou dosáhnout až 3 000 000 Kč. Právnícká osoba za správní delikt odpovídá bez ohledu na zavinění. Při určení výše pokuty se přihlédne k závažnosti protiprávního jednání, zejména ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům a k okolnostem, za nichž bylo spácháno. V případě, kdy došlo k nápravě protiprávního stavu v souladu s uloženým opatřením nebo bezprostředně poté, kdy bylo zjištěno porušení povinnosti a nejednalo se o produkt jiný než zdravotně nezávadný nebo o klamání spotřebitele spočívající v porušování některých práv duševního vlastnictví, může se od uložení pokuty upustit. Pokuty vybírá orgán, který je uložil, a vymáhá je příslušný finanční orgán. Výnos pokut je příjmem státního rozpočtu.

Vyhláška-323-2004-víno

Tato vyhláška dopodrobna rozebírá jednotlivé části zákona č. 321/2004 Sb. Věnuje se například označování vína, balení vína, uznávání soutěží, způsobu odběru vzorků, registru vinic a podobně. Pro účely této práce je dosti podrobná, proto jí není věnována větší pozornost.

Zákon č. 355/2003 Sb., o spotřebních daních

Zákon o spotřebních daních další důležitou právní úpravou, která se týká obchodu s vínem. V následujícím textu se lze dočíst, co podléhá dani a kdo ji platí. Vína se nejvíce dotýká část druhá hlava IV: Daň z vína a meziproductů.

Plátcem není fyzická osoba, která na daňovém území České republiky vyrábí výhradně tiché víno, za podmínky, že celkové množství vyrobeného tichého vína za kalendářní rok nepřesáhne 2 000 litrů. Takto vyrobené víno nemůže být dopravováno do jiného členského státu pro účely podnikání. Pokud fyzická osoba poruší tyto podmínky je povinna se zaregistrovat jako plátcem nejpozději do 15 kalendářních dní ode dne porušení těchto podmínek.

Předmětem daně pro účely tohoto zákona jsou vína a fermentované nápoje⁷ a meziproducty, které obsahují více než 1,2 % objemových alkoholu, nejvýše však 22 % objemových alkoholu. Šumivým vínem se pro účely tohoto zákona rozumí všechny výrobky, které jsou plněny do lahví s hřibovitou zátkou pro šumivé víno, která je upevněná zvláštním úchytným zařízením, nebo které při uzavřeném obsahu při 20 °C

⁷ Dále jen vína.

mají přetlak 3 bary a více. Tichým vínem se rozumí výrobky, které nejsou šumivým vínem. Meziprodukty se rozumí všechny výrobky, které nejsou šumivým ani tichým vínem nebo nepodléhají dani z piva.

Při uvedení tichého vína vyrobeného fyzickou osobou na daňovém území České republiky do volného daňového oběhu povinnost daň přiznat a zaplatit nevzniká pokud, plátcem není fyzická osoba, která na daňovém území České republiky vyrábí výhradně tiché víno, za podmínky, že celkové množství vyrobeného tichého vína za kalendářní rok nepřesáhne 2 000 litrů.

Základem daně je množství vína a meziproduktů vyjádřené v hektolitrech. Sazby daně z vína a meziproduktů jsou stanoveny takto:

- Šumivá vína 2 340 Kč/hl
- Tichá vína 0 Kč/hl
- Meziprodukty 2 340 Kč/hl

Od daně je také osvobozeno víno a meziprodukty:

- pro výrobu octa
- pro výrobu a přípravu léčiv,
- pro výrobu přísad při výrobě potravin a nápojů, jejichž obsah alkoholu nepřesahuje 1,2 % objemových,
- pro výrobu potravinářských výrobků, pokud obsah alkoholu v nich nepřekročí 8,5 litru alkoholu ve 100 kg výrobku u čokoládových výrobků nebo 5 litrů alkoholu ve 100 kg výrobku u ostatních výrobků.

Dále jsou osvobozena vína a meziprodukty ve výši technicky zdůvodněných skutečných výrobních ztrát. Oprávněnost posuzuje Celní úřad. Od daně je dále osvobozeno tiché víno vyrobené fyzickou osobou, která s osobami tvořícími s ní domácnost vyrobí pro vlastní spotřebu, pro spotřebu členů její domácnosti, osob jí blízkých nebo jejích hostů včetně účasti na výstavách a soutěžích vín tiché víno v celkovém množství, které nepřesáhne 20000 l za kalendářní rok, za podmínky, že nedojde k jeho prodeji. Dále je osvobozeno víno a meziprodukty určené k použití jako vzorky pro povinné rozbor, nezbytné výrobní zkoušky, nebo jako vzorky odebrané celním úřadem.

Tiché víno lze v režimu podmíněného osvobození od daně na daňovém území České republiky dopravovat bez průvodního dokladu, pokud se nejedná o dopravu mezi členskými státy.

Malým výrobcem vína se pro účely tohoto zákona rozumí právnická nebo fyzická osoba, která vyrábí výhradně tiché víno, přičemž průměrná roční výroba tohoto vína nepřevyšuje 1000 hl. Malý výrobce vína není povinen podat daňové hlášení ani daňové přiznání.

Závěrem k české legislativní úpravě vinařství.

Nová legislativní úprava jasně nastavila pravidla pro české vinaře a sladila právní rámec vinařství s Evropou. V některých oblastech přinesla zlepšení v některých zhoršení, ale tak už to u právních úprav občas bývá. Těch kladných přínosů je ale, dle mého názoru, více. České vinařství se stává konkurenceschopnější, a to se projevuje i v rostoucí spotřebě vína. Jen je ještě třeba uvést zákon trochu více v podvědomí, aby například v restauracích bylo víno podáváno zákonem povoleným způsobem, nebo aby si zákazník zvykl na nové a přehlednější značení na vinných etiketách. Pokud by jsme udělali srovnání piva a vína nepochybnou výhodou vína je jeho oproštění od spotřební daně, které mu přináší lepší cenovou dostupnost a oprošťuje ho cenových výkyvů způsobených snahou vlád zalepit díry v rozpočtu zvýšením spotřební daně.

Důvody vzniku legislativní úpravy vinařství v EU a její přínos pro českého vinaře.

Obchod s vínem v EU, tedy i v ČR, se řídí nařízením Rady evropských společenství č. 1493/1999 ze dne 17. května 1999 o společné organizaci trhu s vínem. Již důvody pro vznik této úpravy mnoho napoví o samotné právní regulaci obchodu s vínem. Důvodů je mnoho (80), proto jsem se snažil vybrat ty nejvíce relevantní. Tato úprava vznikla z následujících důvodů:

- fungování a rozvoj společného trhu se zemědělskými produkty vyžadují současně vytvoření společné zemědělské politiky, která musí zahrnovat zejména společnou organizaci zemědělských trhů, jež může v závislosti na produktu nabývat různých forem;
- cílem společné zemědělské politiky je stabilizovat trhy v odvětví vína a zajišťovat zemědělcům v tomto odvětví přiměřenou životní úroveň. Těchto cílů lze dosáhnout přizpůsobením zdrojů potřebám, přičemž toto přizpůsobení spočívá zejména v politice přizpůsobení se produkčnímu potenciálu a politice jakosti;

- stávající rámec společné organizace trhu s vínem byl zastaralý.
- současný největší problém trhu pro určité úseky odvětví vína Společenství spočívá v tom, že se nedokáže dostatečně rychle přizpůsobit změnám v oblasti hospodářské soutěže na vnitřním i vnějším trhu.
- společná organizace trhu s vínem by měla být proto reformována a učiněna dostatečně pružnou, aby se mohla bezproblémově přizpůsobovat novému vývoji a aby mohly být dosaženy tyto velké cíle: na trhu Společenství je nutno udržovat stabilnější rovnováhu mezi nabídkou a poptávkou; je nutno umožnit producentům využívání rozšiřujících se trhů; odvětví se musí stát z dlouhodobého hlediska konkurenceschopnější; je žádoucí odstranit používání intervencí jakožto umělé odbytové možnosti pro přebytky; je třeba podporovat trh s vínem a tím také přispět k tomu, že část odvětví konzumního alkoholu, která tradičně používá produkty z destilace vína, bude těmito produkty kontinuálně zásobována; musí být přihlédnuto k regionálním rozdílům; musí být úředně uznána potencionální úloha seskupení producentů a odvětvových organizací;
- pravidla pro společnou organizaci trhu s vínem jsou mimořádně složitá.
- aby byla využita a podpořena stabilnější rovnováha trhu a aby se nabídka lépe přizpůsobila poptávce po určitých druzích produktů, je třeba vytvořit rámcové podmínky pro správu produkčního potenciálu, jimiž budou upravena střednědobá pěstební omezení, prémie za konečné vzdání se vinohradnictví, příspěvky na restrukturalizaci a přeměnu vinic;
- zlepšila se rovnováha na trhu, přestože poměrně pomalým a obtížným způsobem.
- stávající povolení pro novou výsadbu révy za účelem produkce roubů, scelování pozemků a vyvlastnění, jakož i pro vinohradnické pokusné účely nezpůsobila žádné závažnější narušení trhu, a mohou proto zůstat nadále zachována, s výhradou nezbytných kontrol. Z podobných důvodů by mělo zůstat povoleno pěstování révy, jež je určena pro vlastní spotřebu v rodině vinaře;
- bez ohledu na stávající pěstební omezení byly některé plochy osazovány, a tím byla tato omezení porušována.

- existují ještě oblasti pěstování révy, jejichž produkce není přizpůsobena poptávce.
- pro lepší správu produkčního potenciálu by měly členské státy nebo příslušné regiony sestavit jeho přehled.
- zatřídění odrůd révy by měla probíhat na úrovni co nejbližší producentovi. Proto by mělo Společenství přenést tuto úlohu na členské státy;
- nařízení Rady o zavedení registru vinic Společenství, by mělo zůstat v platnosti, aby mohly členské státy, které se dosud přípravou registru nezabývaly, toto učinit.
- aby již nebyla intervence jakožto umělá odbytová možnost pro přebytky používána, měla by být změněna právní úprava pro destilaci.
- odbyt alkoholu získaného destilací by měl probíhat tak, aby byla umožněna větší průhlednost a kontrola a vyloučeno narušení tradičních trhů s alkoholem;
- měla by být vypracována ustanovení, která by umožnila intervenci v případech vysokých cen na trhu Společenství;
- popis, označování a obchodní úprava produktů, na něž se vztahuje toto nařízení, mohou mít velký vliv na jejich prosazení se na trhu. Proto by měla být v tomto nařízení stanovena pravidla, která přihlédnou k oprávněným zájmům spotřebitelů a řádnému fungování vnitřního trhu a jsou potřebná k výrobě kvalitních produktů. K základním zásadám těchto pravidel musí patřit jak povinné používání určitých údajů, na jejichž základě může být produkt identifikován a které mohou poskytnout spotřebiteli určité důležité informace, tak dobrovolné používání jiných údajů podle předpisů Společenství a s výhradou ustanovení proti podvodným praktikám;
- právo na používání zeměpisných označení a jiných tradičních výrazů má hospodářský význam. Proto by mělo být toto právo předpisy upraveno a tyto pojmy chráněny.
- politika jakosti v zemědělství a zejména ve vinohradnictví může jen přispět ke zlepšení poměrů na trhu a tím k rozšíření odbytových možností.

- vytvoření jednotného trhu Společenství s vínem vyžaduje zavedení jednotného obchodního režimu na vnějších hranicích Společenství.
- pro zajištění dohledu nad rozsahem obchodu s vínem se třetími zeměmi by měl být pro určité produkty zaveden režim dovozních a vývozních licencí, který by zahrnoval složení jistoty, aby bylo zajištěno, že k obchody, pro něž byla licence žádána, budou uskutečněny;
- s přihlédnutím ke společnému trhu s vínem by si členské státy a Komise měly vzájemně předávat údaje nezbytné k používání tohoto nařízení. Protože jsou tyto údaje nezbytné, měli by producenti moštových hroznů , producenti hroznového moštu a vína odevzdávat prohlášení o sklizni. Členské státy mohou od producentů vyžadovat další informace. Komise může při vyhodnocování všech údajů využívat externích odborníků;

Společná organizace trhu s vínem obsahuje ustanovení o produkčním potenciálu, tržních mechanismech, seskupeních producentů a odvětvových organizacích, enologických postupech a ošetřování, popisu, označování, obchodní úpravě a ochraně, jakostním vínu a obchodu se třetími zeměmi. Z této úpravy vychází česká legislativní úprava, která je popsána podrobněji výše, proto bych v následujících článcích zmínil spíše obsahový rámec toho nařízení.

V prvních částech je věnována pozornost produkčnímu potenciálu. To je součet všech ploch na, kterých se pěstuje réva vinná. Rozšíření produkčního potenciálu daného členského státu je možné pouze na základě udělení práva na výsadbu. Množství vyrobeného vína se rozhodla EU regulovat a tak všem státům omezila právo na výsadbu nových vinic. Komise dospěla k názoru, že se v Evropě pěstuje moc révy vinné, která má spíše méně kvalitní charakter a není schopna konkurovat levnějším dovozům. Proto zavedla výše zmíněné omezení a uděluje nemalé finanční kompenzace vinařům, kteří se rozhodli ukončit své aktivity v této oblasti.

Další kapitola se zabývá restrukturalizací a přeměnou vinic. Cílem této restrukturalizace je přizpůsobení poptávce, což znamená zvýšení jakosti vín, přeměna odrůdové skladby a zlepšení technik obhospodařování vinic. Zvýšení jakosti se Komise snaží dosáhnout stanovením maximálního hektarového výnosu a zákazem výrobních technik, které snižují kvalitu vyrobeného produktu jako je například úplné vylisování hroznů. Za účelem restrukturalizace vinic EU poskytuje finanční podporu. Tuto podporu vyplácí na základě plánu restrukturalizace, který členský stát vytvoří.

Evropská unie také přispívá na soukromé skladování vína, podporuje destilaci, a to například stanovením minimální výkupní ceny vína, podporuje specifické využití hroznových moštů a podobně.

Tato právní úprava samozřejmě upravuje i enologické postupy, ale ty se tématu této práce dotýkají pouze okrajově, proto jim není věnována pozornost.

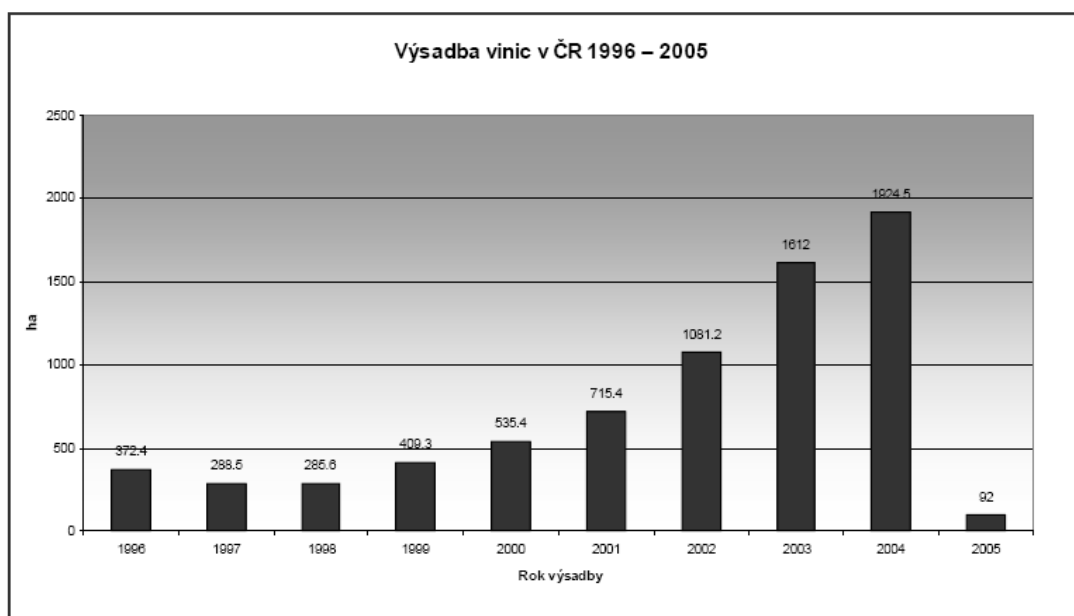
Evropská legislativa sjednotila označování produktů, aby se zákazník mohl snadněji v nabídce orientovat. Jsou jasně dána pravidla pro to co na etiketě vína smí být uvedeno a co nesmí. Pokud vinař chce své víno označit jinak musí zažádat příslušný orgán členského státu.

Obchod s třetími zeměmi je taktéž upraven. Dovážet víno do EU je možné pouze na základě licence. Pokud subjekt splní podmínky stanovené licencí, smí dovážet víno do kteréhokoliv členského státu. Na dovoz vína je také uvaleno clo. Jeho výši stanoví celní sazebník EU.

V závěru zákona jsou stanovena prováděcí pravidla, a sankce za jednání proti tomuto ustanovení.

Přínosy evropské legislativní úpravy pro české vinaře

Pro české a moravské vinaře znamenalo uvedení v platnost zákona o vinohradnictví a vinařství, který reagoval na nařízení EU, zákaz výsadby nových vinic. Proto se před uvedením zákona v platnost snažili vysadit co největší množství vinic, což je patrné i z následujícího grafu:

Pramen: ÚKZUZ – Registr vinic

V současné době je možnost vysazovat nové vinice pouze na povolení Ministerstva zemědělství, které disponuje státními rezervami na novou výsadbu. Povolení se uděluje většinou na scelování vinic, vinohradnické pokusy nebo produkci roubů. Problematika výsadby vinic se v současné době hodně diskutuje. Evropská komise chce totiž znovu snížit celkovou rozlohu vinic. Tímto způsobem chce řešit přebytky, které evropské vinařství neustále vykazuje. Vzniká zde zajímavá situace, kdy v před vstupem ČR do EU byly vysazeny vinice o rozloze zhruba 7000 hektarů za dotační podpory státu, jež činila 446 milionů korun a nyní by se měly vinice rušit za kompenzace, které poskytne EU, což sedá chápat jako mrhání penězi daňových poplatníků. Na tomto příkladu je dobře vidět, že centralizace nemusí být vždy efektivní. Evropa trpí přebytky vína a tento problém se snaží řešit snížením počtu vinic, ale například čeští vinaři nepokryjí ani polovinu spotřeby vína v ČR. Právem si pak vinaři stěžují, že vědí jak vyrábět dobré víno, mají ho kde vyrábět a mají ho pro koho vyrábět, ale nemohou protože Komise jim zakázala výsadbu nových vinic.

Výsadba vinic před vstupem ČR do EU byla pro všechny vinaře velmi finančně náročná, proto se do věci vložil stát přispěl vinařům částkou 446 milionů korun ze státního rozpočtu. Polovinu této sumy činila dotace a polovinu půjčka od Vinařského fondu. Tuto půjčku musejí vinaři začít splácet od roku 2009 po dobu 15-ti let. V současné době se, ale objevují žádosti o prominutí půjčky. Vinaři se obávají, že oslabení jejich finanční situace by mohlo vést k nedostatku finančních prostředků na investice a tím pádem i snížení konkurenceschopnosti. Svaz vinařů proto předložil žádost o prominutí dluhu Vládě ČR, která ale nebude mít prosazení toho záměru jednoduché, protože by musela získat souhlas od Evropské komise.

Velkým přínosem byl plán restrukturalizace a přeměny vinic. Čeští vinaři si uvědomili, že zaměřit se na jakostní vína je správná cesta k úspěchu. Pomalu se začínají věnovat modernějším technikám obhospodařování a výroby vína. Nezáleží jim na kvantitě, ale na kvalitě vyrobených produktů. Snaží se co nejvíce odlišit od ostatních a získat si své stále zákazníky. Některým, ale zavedení maximálního hektarového výnosu přišlo jako snížení jejich konkurenceschopnosti a to proto, že výrobci jež víno do unie dováží nejsou omezeni nejvyšším hektarovým výnosem a proto jsou schopni nabídnout lepší cenu. Tento problém se týká pouze sudového vína, tzn. vína nejnižší jakosti. Přínosem je samozřejmě i změna odrůdové skladby. Vinaři se snaží přeměňovat odrůdovou skladbu svých vinic za účelem maximálnímu vyhovění zákazníkovi. Už nepěstují pouze ryzlink vlašský, kterému se na Jižní Moravě náramně daří, ale pouští se

do nejrůznějších experimentů s jinými odrůdami, které jsou zákazníky stále více poptávány.

Kaldným přínosem pro zákazníka je sjednocení označení vín. Na etiketě vín se dá dobře orientovat a produkty jsou do sebe velice dobře rozeznatelné. To je samozřejmě přínos i pro vinaře. Z počátku byla sice nutná investice do nových etiket na víno, ale přinesla své ovoce v podobě diferenciací produktu. Český vinař může své víno vyvést do jiného členského státu, a ví, že když informace na etiketě přeloží do daného jazyka, tak zákazník by měl být schopen rozeznat kvalitu jeho vína. Čitelnější informace na etiketě umožňují zákazníkovi lépe si zapamatovat víno, což pomůže při opětovném nákupu.

Také je dobře jsou jasně nastaveny podmínky pro obchod s třetími zeměmi. Vinaři přesně vědí jací jsou jejich konkurenti a jaké mají výhody a nevýhody oproti nim.

Dalším problémem, který trápí české vinaře je nerovná dotační politika EU a jednotlivých zemí na trhu vína. Například pěstitelé v Rakousku dostávají nejméně o třetinu větší dotace na svoji činnost, než vinaři na Moravě, což je jen o několik kilometrů dále. Nebo v Itálii, kterou trápí velké přebytky vína, vláda podporuje export vína dotacemi, to má za následek ve spojení s klimatickými podmínkami, které umožní téměř vždy dosáhnout maximálního hektarového výnosu, že italské víno je na cílových trzích výrazně levnější než vína ostatní, a domácím vinařům se tak snižuje odbyt.

Další zákony dotýkající se vína

Zákon o ochraně přírody a krajiny definuje krajinný ráz jako přírodní, kulturní a historickou charakteristiku území. Horenské právo a pěstování révy na viničních horách bezpochyby do stanoveného předmětu ochrany patří. Zákon současně ukládá všem vlastníkům a uživatelům pozemků pečovat o ochranu estetických a přírodních hodnot území, kulturní dominanty krajiny, harmonické měřítko a vztahy v širších krajinných souvislostech.

Zákon o dani z příjmů nově povoluje, aby tiché víno bylo daňově uznatelným výdajem jako drobný reklamní a propagační dárek dle daně z příjmů (§ 25 odst. 1 písm. t zákona o daních z příjmů). Jako drobný reklamní a propagační dárek se považuje hodnota tichého vína do výše 500,- Kč/dar.

Nečekaně velkou ranou byl pro vinaře závislé na cykloturistice také nový **silniční zákon**. Zatímco dříve cyklisty nikdo nekontroloval, zda požili nějaký alkohol,

dnes je zákon daleko přísnější. Tržby vinařů se tím snížily asi o jednu třetinu, tvrdí odborníci. Nákladně budované cyklotrasy tak ztrácejí na svém významu. Starostové obcí, jimiž stezky procházejí se s tím nehodlají smířit a usilují o změkčení podmínek.

Evropská legislativa ve svých předpisech na ochranu životního prostředí také přinesla zákaz odstřelu špačků, kteří způsobují každým rokem velké ztráty na dozrávajících vinicích.

V neposlední řadě je třeba zmínit, že to nejsou pouze zákonodárci a vinaři kdo ovlivňují a stanovují podmínky pro pěstování vína. Cele vinařství je totiž enormně závislé na **zákonech přírody**. Příroda dělá víno odlišným jak odrůdami tak ročníky nebo jinými charakteristikami.

Historie vinařství

Dnešní réva je příběhem tisíců let tradic. Je známo, že réva vinná rostla již před 150 mil. lety, tedy v druhohorách, a proto patří mezi nejstarší kulturní rostliny. Již člověk mladší doby kamenné sbíral plody plané révy. Dalo by se tedy říci, že vinná réva doprovází člověka již od počátku jeho existence. Hluběji se vínem začali zabývat lidé v okolí Kaspického moře před 10.000 léty př. n. l. a vzniklo tak vinařství. Samotný termín víno pochází z gruzínského gvino a jako nápoj je spojeno se vznikem civilizace. Dále se réva rozšířila do Egypta, Sýrie, Babylonie, potom do Číny, Palestiny a Řecka. Egypťští faraóni věřili, že víno je darem OSIRISE - boha kvetoucí vinice a révu pěstovali na březích Nilu. Rozkvět vinařství je zaznamenán okolo roku 2700 př. n. l., když faraón Tutanchámon pozvedl úroveň výroby a podávání vína. O vyspělosti vinařství a vinohradnictví v Egyptě se zachovalo mnoho dokladů. Našly se amfory-džbány z pálené hlíny, na kterých je uvedený ročník vína, jeho kvalita, původ a dokonce i vedoucí vinice. Ve starém Řecku a na Krétě hovoříme již o vyspělém vinařství. Víno se stává součástí kultury a považuje se za jednu ze základních životních potřeb. Řekové mají i boha vína Dionýza okolo kterého je opředeno mnoho pověstí. Dědicové řecké kultury, Římané, převzali i jejich vztah k vínu. Začali víno scelovat, mísit a také falšovat. Z tohoto období je zachována literatura o vinařství, ve které jsou uvedeny způsoby pěstování a postupy při výrobě vín. V průběhu dobývání jednotlivých území Římany se réva rozšířila i do těchto oblastí. Tímto způsobem dorazila réva do Francie, Španělska, Německa a v letech 276 až 282 za vlády císaře Probusa i na naše území.

Historie vinařství na Moravě

Začátky vinařství na Moravě spadají do období velkého rozmachu pěstování révy v Pannónii (276-382). K většímu rozšíření vinařství došlo s příchodem křesťanství v období Velkomoravské říše. Později tomu napomáhaly i klášterní komunity, zejména z řádu Cisterciáků, kteří se usídlili na Velehradě r. 1205. Ti vysazovali vinice u později zaniklé osady Skoršice blízko Velkých Němčic. Aby se předcházelo sporům, vydal markrabě r. 1355 viniční řád pro Moravu, který obsahoval i regulaci dovozu vína na Moravu. Moravský markrabě Jošt vydal r. 1379 nové horenské právo pro Židlochovice, které se řadily k největším vinařským obcím Moravy, a to se stalo vzorem pro viniční práva mnohých moravských obcí. Koncem 15. a začátkem 16. století se rychle

zvětšovaly plochy moravských vinic. Šlechta měla zájem o peněžní platy z vinic. Měšťané zabývající se řemeslem a obchodem viděli v držení vinic podstatné vylepšení svých živností. Vinice řešily i problémy venkovské chudiny, která se živila nejen prací na vinicích, ale mohla i menší výměry vinic vlastnit, protože vinice byly svobodným statkem.

Moravská vína byla známa nejen doma, ale i v zahraničí. V roce 1539 žádají rakouští vinaři Ferdinanda I. o zákaz dovozu moravských vín do Rakouska. Proto musel r. 1575 moravský zemský sněm pohrozit zákazem dovozu rakouských vín na Moravu a zákazem jejich transportu přes Moravu. Největší rozmach moravského vinařství možno zaznamenat počátkem 17. století. Spotřeba vína byla vysoká ve městech i na venkově. Odhaduje se na 56 litrů vína na osobu na rok. Po hrůzách a pustošení pobělohorského období klesla výměra moravských vinic na jednu třetinu původní rozlohy. Teprve konce 17. století začíná obnova venkovských vinic. V roce 1783 přestaly působit horenské soudy a rok na to byl vydán nový viniční řád pro celou Moravu. Po napoleonských válkách stoupá cena obilí a víno zůstává levné. Narůstající populace dává přednost pivu a levné kořalce z bramborového lihu. Byla zrušena celní hranice mezi Uherskem a Rakouskem a dochází k velké konkurenci vyvolané levnými uherskými víny. V druhé polovině 19. století se zemědělci začínají zajímat o výnosné technické plodiny jako je cukrovka a vinice rychle mizejí. Roku 1930 zaznamenáváme nejnižší rozlohu vinic, která na Moravě klesla na 3870 ha.

Historie vinařství v Čechách

Podle pověstí daroval moravský kníže Svatopluk sud výborného vína českému knížeti Bořivojovi roku 892. Jeho žena Ludmila přála rozvoji vinařství a dala založit jednu z prvních vinic nedaleko svého rodiště Pšova v Nedomících u Mělníka. V 11. století se dají doložit vinice na Litoměřicku a později i na dalších místech. Rozvoj vinařství pokračoval a města se obraceli k vinařství jako ke zdroji zisku. Obchod s vínem byl v tehdejší době přínosnější nežli obchod obilím a tak získávalo vinařství na všeobecné oblibě právě u měšťanů. Ve vinařství se výborně orientoval císař Karel IV., který nejen podpořil snahy měšťanů, ale prozřetelně je spojil s potřebami zchudlého lidu a roku 1358 vydal nařízení o zakládání vinic pro Prahu a království české. Prikazuje se v nich, aby se započalo se zakládáním vinic na všech příhodných horách. Císař Karel IV. řešil svými nařízeními problém městské chudiny, které v jeho době přibývalo a která neměla dostatek zaměstnání. Při zakládání a obdělávání vinic bylo zaměstnáno

velké množství lidí, protože vinařství je na ruční práci velmi náročné. Aby byla českým vínům zajištěna dobrá tržní cena a dobrý odbyt vydal Karel IV. nařízení, kterým se zakazuje do českých měst dovážet cizí vína. Vladislav roku 1479 nařizuje, že musí být všechny vinice zapsány v gruntovních knihách a zřizuje statut kontroly jakosti vína jako vůbec první takové opatření v Evropě. Současně s městským vinařstvím se pozvolna rozvíjelo v Čechách i vinařství venkovské. Po válce třicetileté se přesouvá v Čechách těžiště vinařství na venkov, neboť měšťané ztrácejí o zemědělství zájem a věnují se více řemeslu a obchodu. Karel IV. je znám nejen tím, že upravil poměry vinařství u nás, ale také tím, že dal dovézt z Burgundska vinnou révu, aby zlepšil sortiment pěstovaných odrůd v českých vinicích. Jeho zásluhou se tak k nám dostala hlavně odrůda Burgundské modré. Dále se v Čechách pěstovaly odrůdy rakouské nebo německé. Vinařství v Čechách upadá hlavně v období rakousko-uherské monarchie, kdy zmizela ochrana českého vinařství a levná jižní vína se dala do Čech snadněji dopravovat. V 18. a 19. století se postupně obrací i venkovské obyvatelstvo k výnosnějším technickým plodinám a pracné vinařství je zanedbáváno. Znalost pěstování révy postupně upadá a vinice nedbale a neodborně obdělávané nevynášejí a pustnou.

Vývoj vinařství v druhé polovině 20. století a na počátku třetího tisíciletí

Strukturální změny v československém zemědělství přinesly v druhé polovině 20. stol. také nutnosti přeměny našeho vinařství na velkovýrobní formy, jež byly schopny zajistit rentabilitu zemědělské výroby v rámci smíšených zemědělských podniků a družstev. To se podařilo díky zakládání nových vinic na pozemcích, které umožňovaly mechanizaci viničních prací, a současně pomocí urychleného rozvoje zpracovatelských kapacit uzpůsobených k výrobě odrůdových vín jednotného typu z velkých územních celků. Byl tím do jisté míry popřeh originální původ hroznů, ale díky podstatnému snížení výrobních nákladů byly ceny odrůdových vín přístupné široké veřejnosti, která se začala pomalu vracet ke konzumu vína.

Teprve vinařský zákon z roku 1995 a široká privatizace, která zasáhla vinařství, daly základ k nebyvalému rozvoji tohoto oboru. Vystupňování kvality našich vín zlepšením ošetřování vinic a hlavně rozsáhlé investice do moderních technologických zařízení malých i velkých zpracovatelských kapacit, přinesly rychlé zvyšování oblíbenosti vína. Nebyvalým způsobem se zvýšil zájem o víno vydáváním zajímavé a pro širokou

veřejnost přístupné literatury, spolu s televizními pořady o víně, jeho vlastnostech i původu. Výraznou měrou se na zvyšování obliby vína u nás, ale i v Evropě podílí vinařská turistika a speciální programy zaměřené na poznávání vinařství a vinařských oblastí. Naším kvalitnějším vínům začíná lépe poučený konzument věnovat vyšší a zaslouženou pozornost.

Zvýšený zájem o víno si vynutil i zvýšení plochy našich vinic. Za masivní podpory státu stoupla jejich výměra z 12 tisíc na 19 tisíc hektarů, převážně vysazených na Moravě. Změnila se odrůdová skladba vinic ve prospěch výroby jakostních vín z odrůd, požívajících v současné době světovou oblibu. To vede i ke zvýšení konkurenceschopnosti našich vín nejen v EU, ale i v zemích mimo ni. Přírodní podmínky našich vinařských oblastí, které leží na severním okraji oblasti vhodné pro pěstování révy vinné v Evropě, jsou předpokladem pro vznik netypických vín jedinečné kvality, která spočívá v jejich kořenité plnosti a v delikátním projevu jemných aromatických látek. Kromě příjemných chuťových vlastností se vyznačují i vyšším obsahem zdraví prospěšných přírodních látek.

Vinařské instituce

V ČR je mnoho institucí zabývajících se podporou vinařství v nejrozmanitějších směrech. Stručná charakteristika těch nejvýznamnějších je uvedena v následujícím textu.

Národní vinařské centrum

Obecně prospěšná společnost Národní vinařské centrum byla založena v prosinci 2001. Zakladateli o.p.s. jsou Národní salon vín, občanské sdružení; ZO ČSOP ADONIS č. 56/03 Mikulov; Památky Jižní Moravy, o.p.s. a Českomoravská vinohradnická a vinařská unie (dnes Svaz vinařů České republiky). Vytvoření Národního vinařského centra byl jeden z cílů projektu Rozvoj vinařství na Jižní Moravě, realizovaného na přelomu 20. a 21. století a financovaného z prostředků Evropské unie respektive programu PHARE a prostředků Ministerstva zemědělství České republiky.

Národní vinařské centrum sídlí v historických prostorách zámku ve Valticích. Samotné město Valtice je centrem vinařství a turistiky v regionu. Leží v nádherné oblasti přezívané "perla jižní Moravy" - Lednicko-valtickém areálu, zapsaného v registru chráněných rezervací UNESCO.

Přednáškové sály v přízemí slouží k pořádání seminářů a školení, určených pěstitelům a výrobcům vína, ale také jeho příznivcům a konzumentům. Profesionálně vybavený degustační sál je využíván nejen pro výběr nejlepších českých a moravských vín, která jsou každoročně oceňována titulem „Salon vín České republiky, ale také pro potřeby hodnocení dalších prestižních soutěží vín pořádaných v České republice.

V zámeckých sklepech je instalována celoročně přístupná veřejná degustační expozice Salonu vín České republiky. Zájemci si mohou vybrat některý z degustačních programů si zde vybrané víno také přímo zakoupit.

V aktivitách týkajících se soutěže a degustační expozice Salonu vín ČR, vinařského vzdělávání a vydávání literatury navazuje Národní vinařské centrum, o.p.s. na občanské sdružení Národní salon vín, které sídlilo v prostorách NVC a tyto aktivity vykonávalo od r. 2000 do r. 2005, kdy došlo k faktickému spojení obou institucí.

Cílem o.p.s. je propagace a podpora našich vín a vinařství a to nejen prostřednictvím soutěže a degustační expozice Salonu vín ČR, ale také vydáváním

odborné literatury, pořádáním školení a seminářů a také obecná propagace moravských a českých vín v úzké spolupráci s Vinařským fondem České republiky.

Salon vín České republiky je nejvyšší soutěží vín v ČR, zastřešuje systém nominačních soutěží. Na vlastní soutěž navazuje celoročně otevřená veřejná degustační expozice nejlepších sta vín, umístěná ve sklepních prostorách státního zámku ve Valticích. Pro každého vinaře je prestižní záležitostí když se alespoň jedno z jeho vín dostane do salonu vín. Ti co mají v salonu největší zastoupení jsou pak považováni za nejúspěšnější vinaře. Salon vín je již také známý pojem mezi českou vinařskou veřejností.

Národní vinařské centrum odvádí dle mého názoru dobrou práci, propaguje kvalitní vína z Moravy i z Čech. Na internetových stránkách této instituce nalezneme spoustu užitečných údajů a zajímavostí. Jediné co bych centru doporučil je zajištění jednodušší internetové domény www.wineofczechrepublic.cz mi přijde kostrbaté a špatně zapamatovatelné.

Svaz vinařů České republiky

Svaz vinařů České republiky (dříve Českomoravská vinohradnická a vinařská unie) byla založena 24. 6. 1993 ve Velkých Bílovicích zaregistrováním stanov. Vznik SV ČR byl vynucen hospodářsko politickou situací. SV ČR hájí zájmy pěstitelů hroznů a výrobců vína prostřednictvím jednotné organizace, jak v našem státě, tak vůči zahraničí. Podílí se na legislativním procesu "vinařského zákona" a předpisů EU. Je vydavatelem časopisu Vinařský obzor. Členem SV ČR jsou právnické i fyzické osoby podnikající v uvedených oborech a drobní vinaři prostřednictvím vinařských spolků v obcích.

K cílům práce SV ČR v současnosti patří práce na stále se vyvíjejícím legislativním procesu vinařského zákona, jeho prováděcích předpisech a zajištění zájmů SV ČR ve vztahu ke strukturám Evropské unie. Důležité je vytvoření přibližně stejných soutěžních podmínek pro všechny právnické a fyzické osoby v oboru a tvrdé postihy přestupků proti těmto předpisům. Výsledkem by měla být rentabilita vinohradnictví a vinařství v ČR, která se projeví i urychlenou obnovou vinic.

Na mezinárodní úrovni, především v rámci Evropy, se SV ČR zaměří na aplikaci předpisů EU. Aby bylo dosaženo ochrany našich zájmů v EU, musí se SV ČR soustředit nejenom na oficiální zastoupení EU, ale také na osobní kontakty se zástupci profesních vinařských svazů v jednotlivých členských zemích.

Vinařský fond ČR

Vinařský fond vznikl v roce 2002 na základě změny zákona č. 115/1995 Sb., o vinohradnictví a vinařství. Jeho úkolem před vstupem ČR do EU bylo - za pomoci prostředků získaných jako platba odvodů od pěstitelů vinic, výrobců vína a dovozců vína, a dále prostředků získaných jako dlouhodobě návratná finanční podpora od státu - podporovat výsadbu a obnovu vinic, a také podporovat propagaci prodeje vína.

Vinařským zákonem č. 321/2004 Sb. došlo ke změně ve fungování Fondu. Tento již výhradně podporuje marketing vína, rozvoj vinařské turistiky a informuje veřejnost o vinohradnictví a vinařství. Vinařský fond pracuje na obdobné bázi jako organizace v ostatních vinařských zemích Evropy.

Fond dle mého názoru pracuje velmi dobře což přináší i patřičné výsledky. Vína se v ČR spotřebovává neustále více a více a vešlo v povědomí spotřebitelů. Podařilo se vytvořit dobrou image tuzemským vinařům.

Ostatní instituce

Dalšími institucemi jsou například Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský, Státní zemědělská a potravinářská inspekce, Ministerstvo zemědělství ČR nebo Svaz integrované produkce hroznů a vína.

Trh s vínem

Jak vyplývá z historického vývoje vinařství trh s vínem je na světě skoro stejně dlouho jako víno samotné. Tento trh je v mnohých oblastech unikátní a zajímavý, proto se ho v následujících řádcích pokusím charakterizovat, určit jeho specifika, současný stav a trendy jeho dalšího vývoje. Víno se pije snad všude na světě, proto hovoříme o globálním trhu. Konkurence na tomto trhu je značná a neustále se zvyšuje. Rovněž stupeň regulace je velký, ale je třeba říci, že úroveň regulace závisí na jednotlivých trzích. Regulaci, a to jak na českém tak i evropském trhu, jsem se blíže věnoval v kapitole legislativní úprava vinařství.

Spotřeba vína

Trh s vínem neustále roste a to hlavně díky rostoucí spotřebě vína. V roce 2004 se ve světě vypilo 30 miliard lahví vína, v roce 2008 je předpokládaná spotřeba už 31,7 miliard lahví vína. Na tento růst má vliv jak demografický vývoj, ale i všeobecná popularizace vína. Víno nabývá na své oblibě hlavně v Asii, kde se dá dokonce hovořit „boomu“, a Východní Evropě, kde spotřeba neustále roste a nyní se pohybuje okolo 10 litrů ročně. V těchto zemích vinařské společnosti vidí potenciál pro zvýšení odbytu svých vín. Odbytový potenciál lze, alespoň teoreticky, spatřit v Africe a na Blízkém východě, kde se spotřeba pohybuje okolo půl litru vína ročně. Například světově známé Beaujolais našlo významné odbytiště v Japonsku. Samozřejmě nesmíme opomenout markantně se zvyšující spotřebu vína v USA, která vzrostla od roku 1997 do roku 2004 o 26%. Spotřebu vína na hlavu a rok můžeme sledovat na následujícím grafu.

Pramen: Eurostat

Největšími příznivci vína jsou Lucemburčané s 56 litry na osobu. Češi vypili v průměru 16,5 litrů vína za rok 2004, což je růst o jeden litr oproti roku 1995. V roce 2007 se v ČR předpokládá spotřeba již 17 litrů vína na hlavu ročně. Rok 2010 bude podle prognóz rokem, kdy češi pokoří hranici 23 litrů.

Důležité je také jak se na spotřebu vína díváme, respektive jak ji měříme. Ukazatel spotřeby vína na hlavu staví například USA do středu výsledkové listiny s 12,7 litry, ale pokud se na spotřebu ve Spojených státech podíváme jako na množství spotřebovaných lahví vína náhle se ocitá mezi prvními. Z tohoto pohledu si první místo drží stále Francie, ale je zde reálná možnost, že ji v roce 2008 předstihne právě USA s očekávanou spotřebou 3,69 mld. lahví ročně a Itálie, která si udrží svoji druhou příčku ve spotřebě z hlediska objemu. Objem spotřeby vína výrazně poroste také v Rusku a v Číně. Tyto země by se mohly brzy dostat do první desítky zemí s největší spotřebou vína.

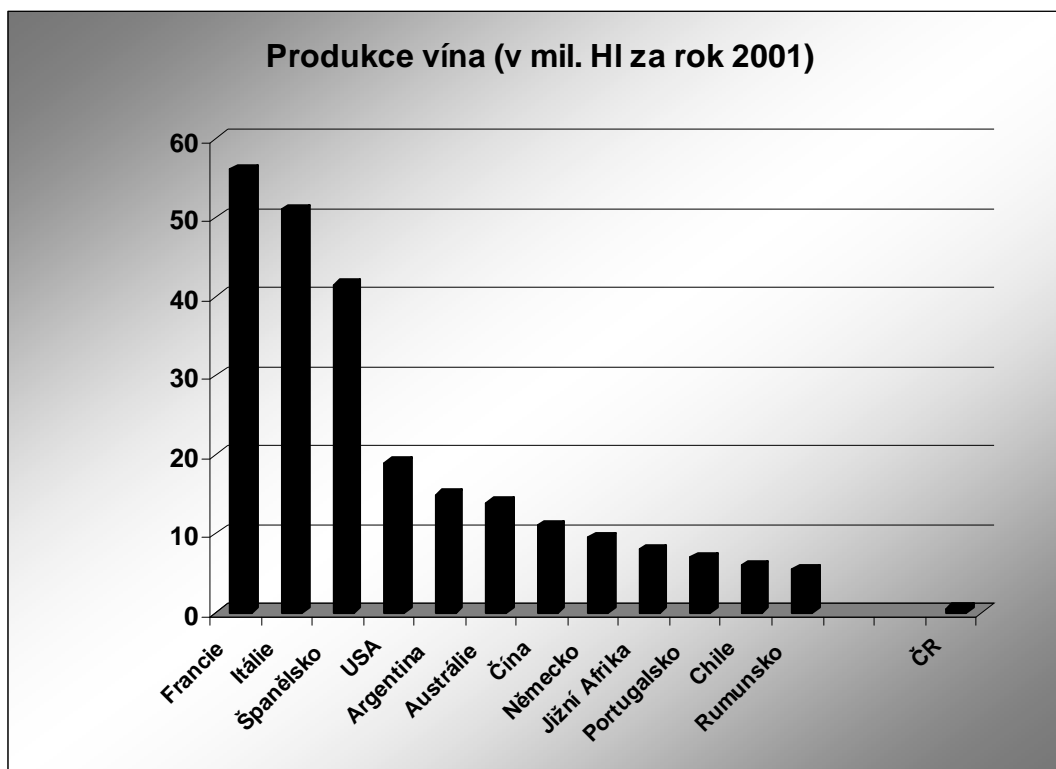
Jednou ze zemí, kde v současné době dochází k poklesu spotřeby vína je vinařská velmoc Francie. Dle současných studií Francouzi ztratí svůj současný primát jak ve výrobě a vývozu vína tak i ve spotřebě. Důsledkem poklesu spotřeby vína ve Francii je zákon z roku 1991 a na něj navazující normy, který rozjel tehdejší premiér Jean-Pierre Raffarin. Ten si dokonce vytkl za cíl snížit spotřebu alkoholu v zemi do

roku 2008 asi o pětinu. Zákon přísně omezil reklamu na víno. Další důsledek je ostré tažení vlády proti alkoholu za volantem v posledních letech. Ještě před 40 lety každý Francouz v průměru vypil více než 100 litrů ročně, na počátku tohoto století to bylo 58 litrů.

Dá se tedy říci, že i přes spotřební krize, zpravidla v zemích tradičních výrobců a konzumentů vína, poptávka po víně roste a její růst by měl v budoucnosti dále pokračovat, a to hlavně díky rostoucí spotřebě v dříve netradičních oblastech jako je Východní Evropa, Asie a Tichomoří. Češi přišli vínu na chuť, a tak se jeho spotřeba během posledních let výrazně roste, v současné době se nacházíme na průměru 17 litrů vína ročně, ale i přesto výrazně zaostáváme za Evropským průměrem, který činil v roce 2004 27,6 litrů. Této hranice by měla česká republika dosáhnout přibližně za deset let.

Produkce vína

Z předchozího textu víme, kolik vína se ve světě a v České Republice spotřebuje. Nyní se zaměříme na to, čím je tato spotřeba kryta, tedy na produkci vína, jak ve světě, tak u nás. Rozložení světový producentů vína je patrné z následujícího grafu.

Pramen: Eurostat

Největším producentem vína je Francie, která ročně vyprodukuje 56 milionů hektolitrů vína, ale tento světový primát si podle výhledových studií neudrží a bude předstižena druhou Itálií. V České Republice se ročně vyprodukuje necelých 0,6 milionů hektolitrů vína a ve světovém žebříčku se pohybuje okolo 30. místa.

Stejně tak jako meziročně neustále stoupá spotřeba roste i světová produkce vína. Bohužel ale spotřeba vína roste pomaleji než jeho produkce. V roce 2003 se ve světě vyrobilo 260,9 mil. hl., ale spotřebovalo 229 mil. hl.. A pokud vínu nepřijdou více na chuť spotřebitelé v zemích, kde se ho zatím pije velmi málo, bude podle expertních prognóz ještě hůř. Nadprodukce vína se stává problémem hlavně v zemích Evropské Unie. Na evropský trh se tlačí hlavně vína z „Nového světa“ (Australská, Jihoamerická a Jihoafrická), kterým nejsou evropská vína schopna konkurovat. Spotřeba vína v Evropě v posledních letech stagnuje. V celku to má za následek nadprodukcí. Proto Evropská Komise přišla s návrhem reformy vinařství v EU. Hlavním cílem této reformy je zvýšit kvalitu vyprodukovaných vín a tím tak zajistit konkurenceschopnost hlavně vůči vínům z „Nového světa“. Ozdravit sektor od dotovaných přebytků by měla dobrovolná likvidace 400 000 z dosavadních 3,4 milionu hektarů vinic. S odchodem slabších výrobců z branže by měly jako v případě reformy trhu s cukrem pomoci kompenzace až 2,4 miliardy eur (68 miliard Kč) v příštích pěti letech. Nový režim mohl rozběhnout v roce 2008.

Produkt a jeho spotřebitel

Produkt na trhu vína nemůže být nic jiného než víno. Důležitý je ale úhel pohledu na něj. Hodně spotřebitelů víno dělí na bílé, červené a občas i na růžové. Je třeba říci, že v tomto případě se jedná o spotřebitele málo vinařsky gramotné a pro ně není produkt tohoto trhu příliš diferenciovaný a někdy se jim může jevit dokonce jako homogenní. Tito spotřebitelé spotřebovávají vína nevalných kvalit, ale i tato vína mají na trhu vína své místo. Jedná se většinou o vína, která díky nedozrálosti nedosáhla potřebného stupně cukernatosti potřebného alespoň pro jakostní víno, a to může mít několik příčin: Buď se jedná čistě o vlivy počasí, které výsledný produkt může velmi silně ovlivnit; nebo sám vinař vyvíjí snahu o nízkou kvalitu hroznů, respektive usiluje o maximální výnos z vinohradu, a to má za následek nízkou kvalitu výsledného produktu; také se může stát, že vinař zvolil odrůdy nevhodné pro danou oblast. Důvodem který může vést vinaře k produkci vína nižších kvalit, mohou být například výrazně nižší náklady na jeho výrobu, menší náročnost na podnební a půdní vhodnost pro pěstování

vybraných odrůd, zaměření na zákazníka, který se orientuje spíše na cenu než na kvalitu nebo zaměření na kvantitu spíše než na kvalitu. Další charakteristickou vlastností pro tyto vína je také obal, ve kterém se prodává. V tomto případě se jedná především o tetrapaky, plastové láhve nebo skleněné láhve větších objemů či dokonce při velkém odběru i sudy.

Výrobců vína nižších kvalit je v Evropě mnoho a podle současných průzkumů až příliš. To má za následek nižší konkurenceschopnost evropského vinařství vůči ostatním subjektům na trhu. Vína tohoto jakostního zařazení, která pochází z „Nového světa“ mají totiž díky lepším klimatickým podmínkám pro pěstování révy, nižším nákladům na výrobu a vyšší kvalitě, konkurenční výhodu oproti vínům z Evropy. To si uvědomují jak vinaři tak Evropská Komise. Vinaři v Evropě a tedy i v České Republice se v posledních letech začínají více zaměřovat na kvalitu vyprodukovaného vína a Evropská unie je v tom podporuje a k tomuto cíli uzpůsobuje i evropskou legislativu týkající se vinařství, tím mám na mysli hlavně stanovení maximálního hektarového výnosu a výrazné omezení výsadby nových vinic. Zaměření na kvalitu u českého, respektive moravského vinařství je zřejmé i ze struktury dovozů. Česká Republika sice přes 60% spotřeby vína doveze, ale jedná se hlavně o velmi nekvalitní vína, která spotřebitele oslovují hlavně svou nízkou cenou.

Další skupinu spotřebitelů bych nazval průměrnou. Jedná se o spotřebitele, kteří rozpoznávají určitá specifika jednotlivých odrůd, ročníků, výrobců a zemí původu podle svých preferencí k těmto charakteristikám víno pro svoji spotřebu vybírají. Jsou ochotni za víno utratit více peněz a také častěji navštěvují specializované prodejny. Jsou schopni též ocenit odlišné technologické postupy při výrobě vína nebo si zapamatovat kvalitní ročník pro určitou oblast. Z výše uvedené charakteristiky je zřejmé, že produkt je pro tuto skupinu spotřebitelů diferenciovaný. Tito konzumenti vína se stávají v České Republice čím dál tím více početnější skupinou a mají největší podíl na zvyšování spotřeby na českém trhu. Jejich řady se rozšiřují také díky stoupající životní úrovni v naší zemi, protože si mohou dovolit kupovat kvalitnější a tedy i dražší vína. Preferují také vína „důstojně“ balená, to znamená v láhvích o objemu 0,7 litru. Tito spotřebitelé víno spojují velmi často s gastronomií a hlavně díky nim se do českých restaurací dostává stále více kvalitnější vína především z našich vinic. Na tuto skupinu se také více zaměřují naši vinaři, jelikož se v ní ukrývá velký potenciál, který je zřejmý již z její velikosti.

Třetí a poslední skupinou spotřebitelů na trhu vína je z mého pohledu skupina vinařské odborné veřejnosti a vinařských gurmánů. Řadí se sem především lidé, kteří dokáží rozpoznat ty nejjemnější chuťové vlastnosti, barevné odstíny a vůně jednotlivých odrůd vín. Jsou schopni propojit chuťové vlastnosti vína a jídla. Francouzština má pro takového člověka výraz „sommelier“. U nás je tento výraz spojovaný s člověkem, který v restauraci zákazníkovi doporučí víno k jídlu, které si právě objednal. V této skupině spotřebitelů je tedy každý alespoň trochu sommeliérem. Hodně takovýchto spotřebitelů si zakládá své osobní vinotéky a vinné sklípky. V dnešní době technika umožňuje skladovat víno i v bytě za pomoci speciálních chladících skříní, které udržují konstantní teplotu i vlhkost, takže takový osobní archiv je dostupný prakticky pro každého. Mnozí se také účastní nejrůznějších vinařských výstav a soutěží. Buď jako návštěvníci nebo jako hodnotitelé. Produkt je pro tuto skupinu spotřebitelů velmi diferenciováný, pomalu každá láhev vína je pro ně jiná. Vybírají si, podle odrůdy, ročníku, vinaře, který víno vyrobil, technologie, jakou je víno vyrobeno, vinařské obce a dokonce i viniční tratě. Jelikož jsou tito spotřebitelé zaměřeni na kvalitu jsou ochotni za láhev dobrého vína utratit tisíce. Produktem pro tuto skupinu jsou vysoce kvalitní vína a vína, která svých unikátních vlastností nabývají až po několika letech ležení v archivu. Je třeba říci, že hodně těchto vín pochází ze zahraničí. V Čechách potažmo na Moravě ještě vinaři nejsou schopni dosahovat špičkových kvalit, ale díky unikátním podmínkám na severním okraji oblasti vhodné pro pěstování vína mohou dosáhnout určité specifičnosti svých vín.

Současný stav na trhu vína v České Republice

V této části práce bych rád zmínil a pokusil se komentovat několik faktických údajů týkajících se našeho vinařství.

Plocha vinic, představující současný produkční potenciál ČR činí 19 646,7 ha, přičemž osázených ploch je celkem 18 554,3 ha. Ostatní plochy představují vykloučené vinice, práva na opětovnou výsadbu a státní rezervu. Odrůdová skladba registrovaných vinic v roce 2005 v závislosti na velikosti osázených ploch zahrnovala tyto nejčastěji pěstované odrůdy: Müller Thurgau (2 021,7 ha), Veltlínské zelené (1 994,7 ha), Ryzlink vlašský (1 470,9 ha) a Ryzlink rýnský (1 364,2 ha) z bílých odrůd, Svatovavřínecké (1 628,1 ha), Frankovku (1 307, 5 ha), Zweigeltrebe (883,1 ha) a Rulandské modré (717,1 ha) z modrých odrůd. Během sklizně ve vinařském roce 2004/2005 bylo sklizeno celkem 62 597 tun hroznů při výnose 4,39 t/ha. Co do objemu i výnosu byla sklizeň

nižší než sklizeň v předchozím vinařském roce 2003/2004, kdy sklizeň činila 67 693 tun při výnose 5,22 t/ha, což je patrné i z následující tabulky.

Vývoj ploch a sklizní vinných hroznů v letech 1995 – 2006 v ČR

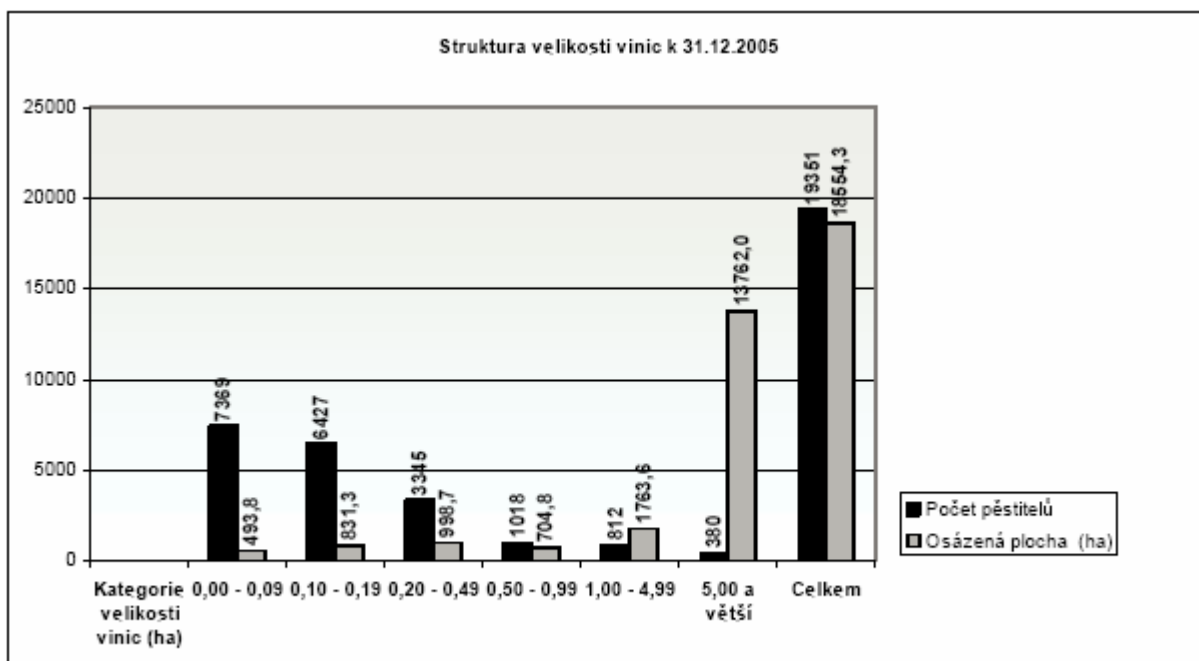
	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Plocha (ha)	10 679	11 540	11 183	11 232	11 110	11 236	11 317	10 794	11 825	12 967	14 247
Sklizeň (t)	42 620	69 694	35 758	55 172	67 073	66 937	68 346	56 682	67 412	69 733	62 597
Výnos (t/ha)	3,99	6,04	3,20	4,91	6,04	5,96	6,04	5,25	5,70	5,38	4,39

Pramen: ČSÚ

Průměrná cukernatost hroznů se pohybovala kolem 19,5° normalizovaného moštoměru. Ve vinařském roce 2004/2005 bylo vyrobeno 570 tis. hl vína, z toho 376 tis. hl bílého a 194 tis. hl červeného vína. Čeští vinaři také nezapomínají v oblasti šlechtění révy vinné a k odrůdám vyšlechtěných v Česku jako je například Aurelius nebo André v roce 2005 přibyla odrůda Rubinet.

V roce 2004 byl rozvoj vinohradnictví a vinařství ze státních dotací podpořen částkou 84,3 mil. Kč. V roce 2005 tyto státní dotace činily celkem 17 mil. Kč. Od roku 2005 jsou však podpory na restrukturalizaci vinohradnictví a integrovanou produkci révy vinné vypláceny v jiném režimu, než jako státní podpora. Na základě splnění podmínek nařízení vlády je možné požádat o podporu z evropských zdrojů. V rámci těchto režimů bylo dosud vyplaceno 31,93 mil. Kč.

Z následujícího grafu s aktuální strukturou vinic v ČR dle jejich velikosti a počtu pěstitelů lze vysledovat, že 71 % z celkového počtu pěstitelů obhospodařuje vinice s plochou do 0,2 ha, součet ploch těchto drobných vinic však tvoří pouze 7 % z celkové plochy vinic v ČR. Na druhé straně dochází ke koncentraci velkých vinic u malého počtu „velkých“ pěstitelů, tedy pěstitelů s vinicemi nad 1 ha osázené plochy je 6 % z celkového počtu pěstitelů, tito obhospodařují 84 % celkové plochy vinic v ČR. Největším českým vinařství je Bohemia Sekt, kterému patří Víno Mikulov, Habánské sklepy či Chateau Bzenec.

Pramen: ÚKZUZ – Registr vinic

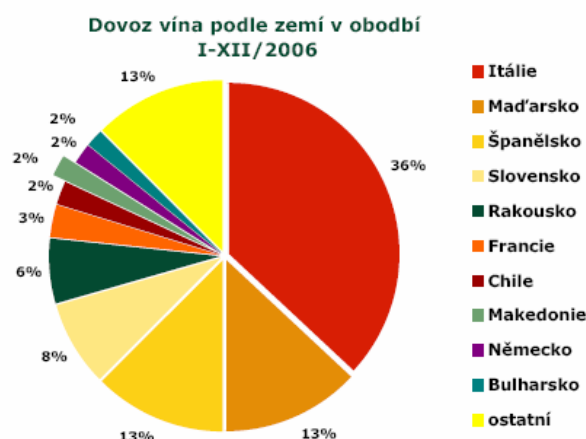
S ohledem na podporu restrukturalizace vinic do roku 2004 je podíl ploch mladých vinic dosud významný. V plné plodnosti je třetina ploch vinic, ale stále zůstává ještě i značný podíl přestárých vinic.

Export a import

V době začlenění do EU je dovozem vína míněn dovoz ze třetích zemí. Vedle něj existuje převoz vína, tj. intrakomunitární obchod s vínem. Pro snazší orientaci se slovem dovoz míněno jak dovoz ze třetích zemí, tak i intrakomunitární obchod. V období od 1.1. do 31.12. 2006 bylo do České republiky dovezeno celkem 1 358 026 hl vína za průměrnou jednotkovou hodnotu 19,70 Kč/l. Podíl bílého vína na celkovém dovozu činil 43% (592 358 hl za 15,60 Kč/l), podíl červeného vína 54 % (738 213 hl za 20,40 Kč/l). Ve sledovaném období bylo víno dodáváno převážně z Itálie, Maďarska a ze Španělska, což je dobře patrné z následujícího grafu:

Hlavní dodavatelské země vína: rok 2006

Země	Množství (hl)	Průměrná jednotková hodnota (Kč/l)
Itálie	524 339	12,60
Maďarsko	183 860	14,00
Španělsko	177 985	15,30
Slovensko	114 255	14,90
Rakousko	86 290	13,40
Francie	41 529	71,00
Chile	32 070	39,40
Makedonie	28 931	13,10
Německo	25 295	36,60
Bulharsko	22 826	26,50

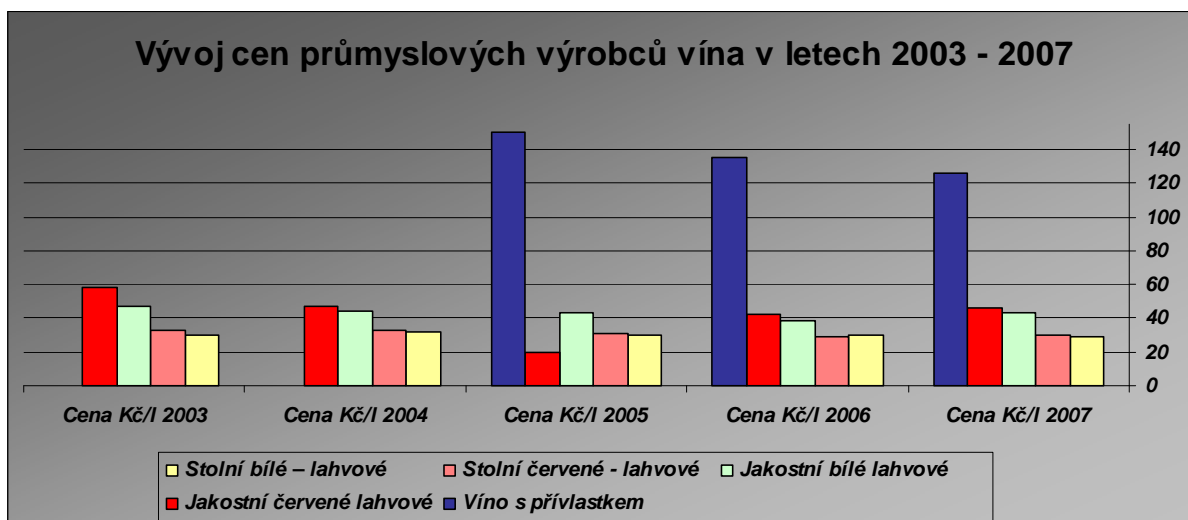
Pramen: Dle údajů ČSÚ zpracoval TIS ČR SZIF.

Víno bylo dováženo hlavně v obalech nad 2 l (59 %, tj. 807 304 hl za 10,70 Kč/l). Skutečnost že víno se dováží převážně v obalech nad 2 litry, a že jeho jednotková cena činí 19,7 Kč/l jasně poukazuje na to, že do ČR se dováží hlavně vína nižších kvalit. A to ze zemí, kde se surovina dá vypěstovat ve velkém a ještě tam funguje dotační politika státu. Dovozcům jejich práci neulehčují ani velké obchodní řetězce, které se snaží zákazníkovi poskytnout vína za nejnižší možnou cenu, a proto v tomto ohledu tlačí na dovozce.

Z České republiky bylo za období leden - listopad 2006 vyvezeno celkem 45 930 hl vína za průměrnou jednotkovou hodnotu 42,20 Kč/l. Bílé víno se na uskutečněném vývozu podílelo 42,0% (19 295 hl za 36,10 Kč/l), červené 46 % (21 328 hl za 38,40 Kč/l) a šumivé 10,6% (4 888 hl za 51,00 Kč/l). Hlavním odběratelem vína bylo ve sledovaném období tradičně Slovensko, kam se vyvezlo 37 435 hl (91,84 %) za 36,20 Kč/l. Množství vyvezeného vína bylo rovno 3,38% dovezeného vína, ve finančním vyjádření 7,24%. Čeští vinaři hledají odbytiště kromě tradičního Slovenska i v jiných zemích. Nemají ekonomicky ani kvalitativně na to, aby vína uvedli kupříkladu na britský trh, proto se zajímají spíše a o tradičně nevinařské země, kde snaží najít odbyty pro svá vína. Těmito zeměmi jsou například Polsko, Rusko, Pobaltské státy nebo Dánsko. Zde roste spotřeba vína a víno nabývá na oblibě.

Ceny a jejich vývoj na českém trhu vína

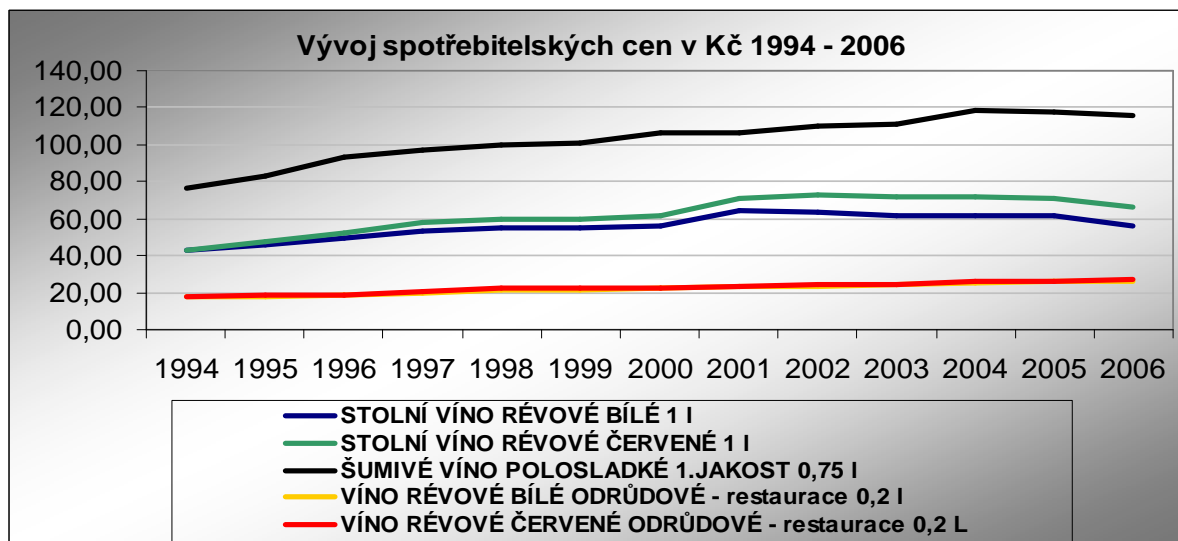
Ceny průmyslových výrobců vína na českém trhu vína sleduje Státní zemědělský intervenční fond. Z jeho měsíčně vydávaných zpráv jsem vytvořil následující graf. Do cen není zahrnuta daň z přidané hodnoty a náklady na dopravu.

Pramen: SZIF

Z grafu je patrný vývoj cen od roku 2003 do února 2007. Ceny stolních vín se pohybují v rozmezí 29 – 33 Kč/l. Jakostní vína jsou v důsledku jejich vyšší kvality dražší, ceny se pohybují v intervalu od 38 do 58 Kč/l. Cena vín s přívlastkem fond začal evidovat až od roku 2005. Jejich cena neustále klesá což je jistě dobrá správa pro stále se rozšiřující skupinu milovníků vína.

Vývoj spotřebitelských cen sleduje na rozdíl od těch průmyslových Český statistický úřad. Z informací získaných ze spotřebitelského koše jsem vytvořil následující graf:

Pramen: Spotřebitelský koš – ČSU

Je zde vidět neustálý nárůst spotřebitelských cen až do roku 2004. Od tohoto roku lze pozorovat mírný pokles cen, který by mohl například souviset se vstupem České republiky do Evropské unie, který přinesl zvýšení konkurence na trhu vína. Ceny

révového vína, takto bylo dříve nazýváno jakostní víno, v restauracích byť nepatrně, ale za to stále rostou, dle mého názoru pouze kopírují vývoj inflace v ČR.

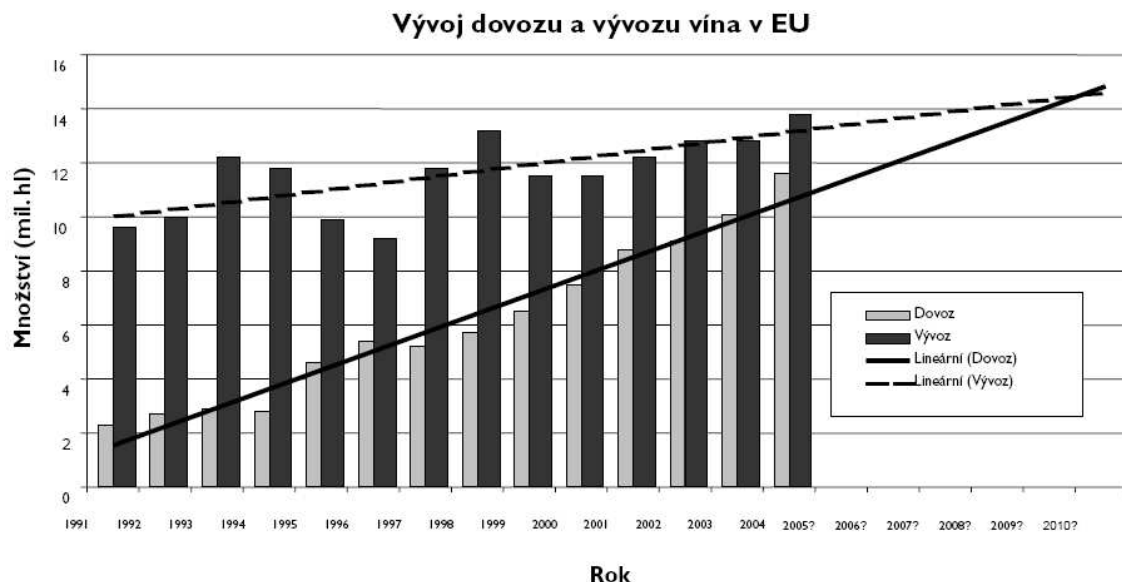
Také se předpokládalo, že situaci na českém trhu výrazně ovlivní náš vstup do Evropské unie, tak že se domácí spotřebitelé od domácích vín odvrátí k zahraničním. Toto se naštěstí nestalo a situace dopadla, řečeno sportovní terminologií, nerozhodně. Na trhu se sice objevilo více zahraničních vín, ale nízká cena, kterou žádá zákazník se projevila i v jejich kvalitě. Stává se tedy, že zákazníka zahraniční víno nevalné kvality zklame a on se obrátí ke stále se zkvalitňujícím a charakteristicky odlišným moravským vínům. Také může stát, že například vína z Chile jsou prodávána za pochybně nízkou cenu, což může mít za důsledek nedůvěřivost zákazníka k vínům z celého regionu.

Průzkum agentury Focus Brno, v němž odpovídalo 1399 dotazovaných po celé České republice, ukázal, že víno pije 63 procent lidí. Ostatním nechutná, nemohou ho pít ze zdravotních důvodů a do této skupiny patří i někteří skalní pivaři a abstinenti. Stoupla obliba suchých vín. Za jeden ze znaků kvality lidé považují skleněnou láhev o obsahu 0,7 litru. Není rozdíl mezi velkými a malými městy, víno se tam pije zhruba stejně. Víno se pije hlavně v domácím prostředí. Ve vinárnách a barech se pije většinou víno rozlévané, celou láhev si objednává asi jen čtvrtina konzumentů. Z červených vín jsou nejznámější frankovka, modrý portugál, svatovavřínecké a cabernet sauvignon. Z bílých vín jsou nejznámější müller thurgau, ryzlink vlašský, veltlínské zelené, tramín. Domácím vínům před zahraničními dává přednost 75 procent lidí. Nejvíce lidé kupují víno v ceně od 60 do 100 korun. Lidé, kteří pijí víno, za něho měsíčně průměrně utratí 257 korun a měsíčně si koupí průměrně 2,9 lahve vína.

Obchod s vínem ve světě a v EU

Na základě analýzy prvních deseti měsíců roku 2005, provedené Evropskou komisí, se dá konstatovat, že se vzrostl vývoz vína z EU do třetích zemí, který se v porovnání se stejným obdobím roku 2004 zvýšil o 9 % měřeno objemem (Itálie +9 %, Španělsko +24 %). Hodnota celkově vyvezeného vína se zvýšila pouze o 3 %. Dovoz vína poklesl o 2 %. Příčinou byl pokles dovozu z vinařských států EU (o 1,1 mil. hl), naopak dovoz ze třetích zemí o 2 % vzrostl. Pokud se týká intrakomunitárního obchodu, tedy obchodu s vínem uvnitř EU, pak pouze Itálie zaznamenala zvýšení objemu vývozu do dalších členských států a to o 9 %. Vývozy ostatních velkých evropských vinařských producentů zaznamenaly pokles: Španělsko o 15 %, Francie o 5 % a Portugalsko o 29

%. Dlouhodobý vývoj dovozu a vývozu vína EU v objemovém vyjádření uvádí následující graf. Lze předpokládat, že koncem roku 2010 se EU (25) z čistého vývozce stane jednotkou s vyrovnanou bilancí dovozu a vývozu, což je patrné z následujícího grafu.

Pramen: Zpracoval SV ČR z podkladů EK

Podle dalších odhadů obrát obchodu s vínem dosáhne v roce 2010 výše 90 miliard eur, tedy zhruba dva a půl bilionu korun, zatímco v roce 2005 to bylo 82,3 miliardy eur.

Na základě zhodnocení produkce, zahraničního obchodu a předpokládané spotřeby vína, zůstanou asi o 30 mil. hl vyšší zásoby než v uplynulých letech. Tento objem zásoby je sám o sobě vyšší než roční spotřeba vína v EU. Zásoby stolního vína se meziročně zvýšily o 30 %. V souladu s nařízením Rady evropských společenství probíhá podpora exportu stolního vína do třetích zemí. Finančně byl podpořen vývoz 2,3 mil. hl stolního vína. V roce 2005 byla schválena i nouzová destilace vína ve vinařských zemích EU. Nouzová destilace byla členskými státy schválena Řecku (cca 0,5 mil. hl), Francii (1,5 mil. hl), Španělsku (4 mil. hl) i Itálii (6 mil. hl). Nouzové destilaci podléhá 12 mil. hl. Zásoby by se měly podle předpokladů snižovat. Napomůže tomu celkové zvyšování spotřeby a růst vývozu do zemí s razantně se zvyšující poptávkou, jako je například USA, kde se do roku 2010 předpokládá růst dovozu evropských vín o 27,4 %.

Podíváme li se členské země jednotlivě a ne jako součást společného obchodování s vínem, lze si například povšimnout Německa, kterému se daří velmi dobře pronikat na trh. Němci jsou devátí největší producenti na světě a čtvrtí největší

spotřebiteli, pokud jde o absolutní objem. Německá vína se zbavují pověsti „sladkých a levných bohlavů“. Tamní vinaři od května 2004 do letošního dubna celkem vyvezli 2,6 mil. hl vína za 445 mil. eur, v meziročním srovnání objemově o 2,7 % více. Stále větší zájem o německá vína projevují v USA, což je po Velké Británii druhým největším odbytištěm německých vín.

Podle předpovědi britské poradenské společnosti IWSR Francie do roku 2008 zůstane hlavním vývozcem, ale musí se smířit s tím, že její export bude klesat asi o 3,6 % ročně. Itálie ve svém vývozu ve stejném období ztratí skoro 38 %, neboť na trhu se podle britské předpovědi více prosadí vína z Austrálie, Jižní Afriky, Argentiny a Portugalska.

Pokud se poohlédneme mimo EU lze spatřit velmi pozitivní vývoj například Austrálii. Ta neustále zvyšuje své podíly na světových trzích vyváží víno do více než 100 zemí světa včetně České republiky, kde je k dostání asi 30 značek kvalitního australského vína. Pro Austrálii jsou ale klíčové dva trhy USA a Velká Británie kam míří tři čtvrtiny z celkového vývozu. Austrálie zvýšila export v objemu o 14% a v hodnotě o 8%. Například na trhu v USA Austrálie odsunula jako nejvýznamnějšího dovozce Francii z první příčky již v roce 2002. Významný podíl na tomto pozitivním vývoji nese australská vláda, která podporuje export domácích vín. V současné době klade důraz hlavně na preferované trhy, což jsou momentálně trh Čínský a trh Jihokorejský.

Pozadu nemíní zůstat ani Nový Zéland, kde vinařství patří k nejdynamičtěji se rozvíjejícím oborům ekonomiky. V hospodářském roce, který skončil 30. června, se vyrobilo 960 000 hl vína, z toho na zahraničních trzích poprvé skončila více než polovina produkce 53 %.

Víno a marketing

Marketing se na českém trhu vína začíná objevovat čím dál tím více a je mu přikládána stále větší a větší důležitost. Ve světě je již samozřejmostí a neustále se rozvíjí. Podporu marketingu vína v ČR má na starosti Vinařský fond. Ten v současné době chystá například akci s názvem „To nejlepší pro Vás“, která má za úkol seznámit spotřebitele s tuzemskými víny. Během dvou let tato dvoudenní akce navštíví deset krajských měst po celé České republice a bude prezentovat vína z 39 vinařských společností. Tato akce je ale jen součástí rozsáhlé kampaně na podporu českého vína. Vinařský fond v létě roku 2006 spustil rozsáhlou akci za účelem propagace tuzemských

vín. Nechali si vypracovat obsáhlý průzkum, který by jim měl poradit, jak dát o svých vínech lépe vědět. Přiměl je k tomu příliv zahraničních vín do obchodů a hrozba, že zejména jihomoravské vinice v této silné konkurenci neobstojí a zaniknou. Objektem propagace jsou hlavně přívlastková a jakostní vína z Čech a Moravy. Fond připravil šoty, které se již objevily v televizi, ale také propagační materiály, a to hned v několika jazycích. Tyto materiály mají za úkol oslovit hlavně zahraniční turisty, kteří zavítají do České republiky. Propagace směřuje i na největší odbytiště tuzemského vína na Slovensko, ale také do zemí jako je Polsko nebo Dánsko. Prioritou ale zůstávají domácí konzumenti. "Velká vína z malé země" - to je slogan pod vinnou sklenkou, v níž je stylizovaná vlajka ČR. Tato značka se bude vyskytovat při všech akcích a reklamních kampaních. Vinařský fond počítá s tím, že do reklamy a marketingu dá ročně asi 60 milionů korun a v první fázi to bude ještě víc, zhruba sto třicet milionů korun. Nápad prozkoumat si trh našli vinaři v zahraničí. Australané si před lety nechali podrobně zmapovat trh s vínem a vloni dokonce do Velké Británie vyvezli více vína než Francouzi.

Za účelem propagace se spojilo osm středních a malých výrobců vín z Jižní Moravy, mezi něž patří například Mikrosvín Mikulov, Tanzberg Mikulov nebo Vinařství Kovacs, do uskupení s názvem V8. Zakládající vinařství obhospodařují kolem 620 hektarů vinic a ročně produkují kolem 1,2 milionu lahví vína. Dvě třetiny z nich jsou přitom vína přívlastková, a to jasně potvrzuje hlavní cíl skupiny jímž je výroba vysoce kvalitních vín. Svá vína se rozhodli prezentovat pod společnou značkou na mezinárodních výstavách a pod stejnou značkou se budou pokoušet pronikat i na zahraniční trhy. Tento postup jim výrazně sníží náklady na tyto činnosti a zajistí silnější vyjednávací pozici s odběrateli.

Zářným příkladem jak marketing ovlivňuje prodej vína je Beaujolais nouveau. Toto víno se vyrábí ve Francii v kraji Beaujolais. Tento kraj však není vínům tak zaslíben jako například kraj Bordeaux. Vína vyrobená v těchto podnebných podmínkách jsou sice svěží, netypická a velmi dobře vybarvená, ale tyto vlastnosti jim vydrží jen několik měsíců a po pul roce přestávají být vhodná k pití. Víno se tedy musí vypít mladé jinak je jeho ekonomický přínos ztracen. Se silnou tradicí, která říká, že lahve s Beaujolais nouveau se smí otevřít třetí listopadový čtvrtek o půlnoci, se spojil i silný celosvětový marketing a víno odrůdy Gamay se nyní každoročně otvírá ve více než 150 zemích světa. Kromě Francie se Beaujolais nouveau těší největší oblibě v Japonsku. Jen

loni se sem vyvezlo 88 tisíc hektolitrů, tedy 11,7 milionu lahví. Dalšími významnými odběrateli jsou Německo, Spojené státy či Nizozemí.

V Česku si vzali vinaři příklad ze svých francouzských kolegů a již několik let připravují na 11. listopadu „Svatomartinské“ víno. Značku Svatomartinské vlastní Vinařský fond a nabízí ji k využití všem vinařům, jejichž mladá vína splní stanovené podmínky. Fond značku marketingově podporuje a propaguje, jen letos rozpočet na podporu činil pět milionů korun. Jako Svatomartinské se může prodávat bílé víno, odrůdy Müller-Thurgau a Veltlínské červené rané; růžové víno, odrůdy Modrý Portugal a Svatovavřínecké; červené víno, odrůdy Modrý Portugal a Svatovavřínecké. Tradice Svatomartinského vína vychází z dávného zvyku připíjet si na den svatého Martina poprvé novým mladým vínem. V tento den hospodáři přijímali do služby nové děvečky a pacholky nebo jim službu prodlužovali. Na stvrzení dobré služby si všichni poprvé přiřukli právě mladým vínem a poobědvali pečenou husu. Svatomartinské je u nás čím dál tím více oblíbené, jen proti předchozímu roku se odbyt v roce 2006 zdvojnásobil a jeho kvalita se také stále zlepšuje.

Trendy a specifika trhu s vínem

Uzávěry a obaly

Celosvětovým problémem se stává pro výrobce vína situace na trhu. Dříve většina zátek byla vyrobena z korku. Momentálně se ale situace pomalu začíná měnit. Portugalsko a Alžírsko, kde se nachází většina korkových dubů ze kterých se korek vyrábí nestíhají uspokojovat poptávku a tudíž rostou i ceny, a proto je nutné hledat jiné alternativy jako jsou plasty, kovy nebo sklo. Korek se totiž sklízí v pravidelných intervalech, aby strom měl prostor pro zdravý růst a mohl se dožít svých 150 až 200 let plodnosti. Každý korkový dub za svůj život může poskytnout v průměru asi 16 sklizní. Není proto možné zvýšit výrobu ze dne na den. Korkové háje se dědí z generace na generaci a často jsou jediným majetkem rodiny. Celosvětová spotřeba korkových zátek je asi 15 miliard za rok. Ceny korkových uzávěrů se pohybují od padesáti haléřů do desítek korun a činí často nemalý podíl na ceně vína. Hlavně z tohoto důvodu se začíná přecházet na kvalitní šroubovací uzávěry jak je známe z lihovin. Například ve Švýcarsku nebo USA už i věhlasní vinaři začínají používat tyto uzávěry. U vín, které nejsou určeny pro archivaci, tudíž není zapotřebí přísun vzduchu se šroubovací nebo plastové uzávěry používají čím dál častěji. Nové uzávěry mají oproti korku výhodu

v tom, že víno hermeticky uzavřou a víno už nemusí ležet, aby bylo zamezeno přístupu vzduchu, také proto tyto uzávěry ze spod nezplesniví nebo je nenapadají houbové choroby, jak tomu může být u korku. Hlavní výhodou je pak absence korkového zápachu a korkové chuti ve víně, což se u vín s korkovým uzávěrem může stát zejména díky špatnému skladování.

Zatímco situace ohledně uzávěru se neustále mění a vyvíjí, a na trhu se objevují stále nové materiály a způsoby uzavírání vína, obaly zůstávají stále stejné. Jen u vín s velmi nízkou kvalitou se stále častěji opouští od skleněných lahví a přistupuje se k jejich balení do PET lahví, do TetraPaku nebo dokonce nově i do plechovek. Pro většinu vín zůstává hlavním obalem láhev o objemu 0,7 l.

Investice a hledání strategických partnerů

Vinařství se technologicky velmi rychle vyvíjí, což sebou přináší nutnost investic do technologického zázemí. Na tyto investice spousta vinařů nemá finance a proto se časem stávají méně konkurenceschopní. Technologie je jedna z příčin, proč francouzští vinaři přecházejí do útlumu a ztrácejí své pozice v hodnoceních. Hlavním důvodem je jejich tradiční přístup k výrobě vína. Malý vinaři odmítají nové technologie, a to se jim dle názorů odborníku brzy nevyplatí. Například velmi dynamickým rozvojem prochází vinařství ve Španělsku, kde se na technologie klade důraz a nešetří se na investicích. Právě španělští vinaři mohou být ti, kdo na trhu nahradí některé jejich francouzské kolegy.

V České republice si jsou vinaři dobře vědomi tohoto problému a mnozí z nich proto hledají strategické partnery jako například druhé největší vinařství u nás Vinium Velké Pavlovice. Tato společnost hledá strategického partnera, který by jí pomohl ubránit se konkurenci levnějších vín. Jelikož polovinu svých vín prodávají v řetězcích za 60 až 80 korun je pro ně velkým problémem levný dovoz z Itálie a Španělska.

Dalším moravským vinařstvím, které už svého strategického partnera našlo je vinařství Kovacs z Novosedel. Společnost Inekon, známá dosud spíše jako výrobce tramvajů, v něm za nezveřejněnou částku odkoupila 45procentní podíl. Pro vinařství znamená spojení s Inekonom především zvýšení finanční stability a zisk financí pro nové investice, na které by muselo vinařství vydělávat deset let. Pan Kovacs není první kdo prodal část rodinného vinařství, již několik jich pohltilo největší české vinařství Bohemia sekt. Jiní se spojují jako Jaroslav Springer a bratři Stapletonovi. A tento trend bude i nadále pokračovat, jelikož konkurence se neustále přiostrňuje.

Vinná turistika

Stále častěji se můžeme v novinách dočíst o otevírání nových cyklistických stezek, které v současné době protínají kraj vína křížem krážem. Vinná turistika je jedna z nejrychleji se rozvíjejících oblastí cestovního ruchu jak u nás tak i ve světě. Mnoho Čechů se jezdí každoročně „rekreovat“ na Jižní Moravu do vinných sklípků ke svému oblíbenému vinaři. Přijedete li třeba to Dolních Dunajovic uvidíte jen málo sklípků k nimž vinaři ještě nevybudovali penzion nebo alespoň restauraci či nějaký prostor pro řízenou degustaci svých vín. Spousta moravských vinařů těží nejen z kvality svých produktů, ale také z krásné krajiny pod Pálavskými vrchy. Vinná turistika napomáhá rozvoji celého regionu a toho jsou si vědomi jak starostové obcí tak i podnikatelé v daném regionu. Kraj, ale i jednotlivé obce zdarma vydávají mapy, průvodce krajem vína a jiné propagační materiály, a budují cyklostezky, kterých je na Moravě již přes 1200 kilometrů. Pro malá rodinná vinařství je pak skvělou příležitostí jak zajistit odbyt svých vín. Turista zaplatí částku okolo dvou set korun za níž dostane přímo ve sklípku ochutnat všechny vinařovo produkty a ještě dostane přednášku o pěstění a výrobě vína. Když pak ze sklípku dochází dostane od vinaře za velmi přijatelné ceny možnost zakoupit vína, která mu nejvíce chutnala.

Vinná turistika není vynález moravských vinařů, ba na opak byli to právě oni kdo si vzali příklad od zahraničních kolegů. Vinná turistika je velmi populární po ve všech zemích kde se víno ve větší míře pěstuje.

Experimentování a zvyšování rozmanitosti produktů

Hlavním současným trendem jak v Evropské unii tak v České republice je zaměření na výrobu přívlastkových vín. Tento typ vín se vyznačuje vysokou kvalitou a větší odlišností jednotlivých vín. Již mnoho vinařů dokázalo, že tato cesta je, jak z hlediska pěstitelského úspěchu, tak hlediska ekonomických výsledků, cestou správnou.

V ohledu experimentování a rozmanitosti nabídky čeští a moravští vinaři dohání své světové kolegy. Kupříkladu takové růžové víno, to by jste ve sklepích vinařů před deseti lety jen marně hledali, ale nyní se již česká a moravská růžová vína srovnávají ze světovou elitou, kde absolutní špičkou jsou vína z francouzské Provence. Na jedné z největších světových přehlídek vín Vinitaly v italské Veroně koncem března roku 2007, získalo velkou zlatou medaili moravské rosé z odrůdy rulandské modré. Konkrétně

pozdní sběr ročníku 2006 z Moravských vinařských závodů Bzenec. Mezinárodní enologická soutěž Vinitaly je přitom pokládána za jednu z nejtěžších na světě. Růžové z Moravy získalo i další medaili. Stříbrnou si odvezl Cabernet Sauvignon, pozdní sběr rosé, 2006 od společnosti Víno Mikulov. Růžové víno je pro svoji lehkost a svěžest velmi oblíbené u zákazníku a je stále více vyhledávané zvláště u dam. Na tuto skutečnost reagovali i moravští vinaři a podařilo se jim to na výbornou.

Další možností je nechat zrát víno ve speciálních dubových sudech. Tato metoda se nazývá „barrique“ sudy jsou buď úplně nové a nebo se do nich přidávají dubové piliny. Tato metoda se používá zejména u červených odrůd a dodá vínu nezaměnitelnou a velmi výraznou chuť a je zejména znalci a milovníky vína velmi oblíbená.

Pokud chce vinař dosáhnout chuti, která není charakteristická pro žádnou odrůdu přikročí ke „kupáži“ tedy vezme dvě a více odrůd vína a smíchá je v jedno víno. Toto víno se pak nazývá „cuvé“ a umožňuje vyzdvihnout vlastnosti jednotlivých odrůd a spojit je v jedno unikátní víno. Mistry ve výrobě „cuvé“ jsou kalifornští vinaři, kde je tato metoda základním kamenem jejich vinařství. V České republice je na tom „cuvé“ podobně jako růžové víno, tedy dříve zapomenuté, teď znovu objevené. Avšak vinaři s ním nejsou tak úspěšní jako s růžovým, je zde totiž potřeba víc času na experimentování. Nicméně trh si „cuvé“ žádá a proto se k zákazníkovi sice pomalu, ale dostává i jeho tuzemská podoba. Toto víno se vyznačuje svěžestí, lehkostí a atypickou chutí.

Ekologické vinařství

Vinohradnictví a vinařství je provozováno též v podmínkách regulovaného hospodaření. V systému ekologického hospodaření je v ČR zařazeno 20 ha vinic (4 podniky). V systému integrované produkce hroznů a vína se hospodaří na 6 000 ha (134 podniků). Od roku 2004 se výměra vinic zařazených do integrované produkce zvětšila o 162 ha. Integrovaná produkce představuje způsob zemědělského hospodaření, jehož základním cílem je zajištění trvale udržitelného rozvoje, tedy rozvoje, který umožňuje zachovávat přirozené funkce agroekosystému a ostatních ekosystémů, jež jsou zemědělskou produkcí přímo či nepřímo ovlivňovány. Integrovaná produkce usiluje o dosažení optimálních výnosů vyšší kvality cestou, která nezatěžuje životní prostředí. K ochraně životního prostředí s ohledem na hospodárnost a společenské požadavky se vyžaduje smysluplný soulad mezi biologickými, technickými a chemickými opatřeními. Ekologická produkce a bio potraviny získávají u zákazníků stále na více na oblibě a

proto snaha o výrobu „bio vína“ je do budoucna zřejmě dobrou cestou. Otázkou však zůstává do jaké míry je produkce takového vína reálná.

Vinaři se také budou muset rozloučit s některými odrůdami révy v jednotlivých oblastech, a to hlavně v důsledku klimatických změn. Některé odrůdy ztratí své typické vlastnosti a jiné úplně zmizí, jelikož jim již klimatické podmínky nebudou vyhovovat.

Víno a zdraví

Zdraví je to nejcennější co máme a víno konzumované v rozumném množství nám pomáhá ho zlepšovat. Již několik vědeckých studií prokázalo, že pití malého množství vína, pod čímž si lze představit jednu až dvě skleničky, prospívá lidskému organismu. Například pití malého množství alkoholu se projevuje snížením rizika vzniku srdečního infarktu a poklesem úmrtnosti na srdeční infarkt. Pro snížení tohoto rizika se jako nejlepší se ukazuje pití vína, zejména pak bílého. Pití bílého moravského vína není v ochraně proti srdečnímu infarktu horší než pití bílého vína ze zahraničí. Moravské bílé víno ovlivňuje příznivě některé rizikové faktory aterosklerózy, zejména zvyšuje HDL („hodný“) cholesterol celkový i volný a snižuje hladinu fibrinogenu. U červeného moravského vína se tento příznivý efekt nenašel. Pití malého množství alkoholu snižuje nejen úmrtnost na srdeční infarkt, ale také celkovou úmrtnost. Dvě deci vína denně jsou dobré jako prevence rakoviny vaječníků a rakovinou prostaty u mužů. Stejně množství vína denně zase doporučují dánští vědci jako lék na zkrácení doby nutné k otěhotnění. Malé množství alkoholu je nejlepší konzumovat co nejčastěji, nejlépe každý den. Alkohol se vyhýbáme při některých onemocněních, alkoholismu v přibuzenstvu a při užívání některých léků.

Víno je také alkoholický nápoj, který je nejvhodnější konzumovat při dietě. Nejlépe v podobě vinných stříků. Střík z bílého vína považují dietologové za nápoj nejméně nebezpečný pro štíhlou linii.

Víno jako součást gastronomie

Víno tvoří nedílnou součást gastronomie již po staletí a v současnosti se jeho význam v tomto oboru zvyšuje. Ve špičkových restauracích se můžete setkat s osobou, která má v popisu práce doporučit hostům víno k jídlu, které si vybrali. Této osobě se říká sommelier. Víno je jedním z prvků, které způsobují synergický efekt v gastronomii. Například kvalitní zrající sýr je sám o sobě výborný, to samé platí o kvalitním rulandském modrém, ale pokud tyto dva produkty spojíme vznikne skvělý výsledek,

který předčí vlastnosti jednotlivých produktů. Ve světě je konzumování vína v restauracích spolu s jídlem samozřejmostí v České republice si jen zřídka kdy zákazník vybírá víno podle své večeře. Tento fakt se ale v současné době začíná měnit. Z výzkumů společnosti INCOMA research vyplývá, že spotřeba vína v gastronomii se za poslední 2 roky zvýšila o cca 30% a představuje již třetinový podíl na celkové spotřebě vína v České republice. Před dvěma lety byl tento podíl čtvrtinový. Při celkově rostoucím trhu vína je tedy vidět významné relativní posilování pozice gastronomie na celkové spotřebě vína v ČR. I samotní vinaři v gastronomii spatřují cestu k úspěchu. Mnoho menších ale i větších vinařů dodává svá vína přímo do hotelů a restaurací. Touto cestou šel i, dle názorů odborníků, nejlepší vinař u nás Ing. Miloš Michlovský se svým vinařstvím Vinselekt. Vyrábí speciální kolekci vysoce kvalitních vín, které není možno zakoupit v maloobchodě, ale pouze v hotelích a restauracích kam své víno dodává. Jeho vína jsou každoročně nejpočetněji zastoupená v salónech vín.

Závěr

V této poslední části mé diplomové práce se pokusím vyvodit závěry plynoucí z předchozích analýz a interpretuji je.

Nejprve bych se ale rád vyjádřil k teoretické části, ve které jsem, dle mého názoru, splnil to co jsem si v úvodu předsevzal, a ve stručnosti jsem popsal základní ekonomické mechanismy fungující na trhu vína a ostatní teorie potřebné k správnému chápání situace na tomto trhu.

Pokud si blíže prostudujeme legislativu, která upravuje vinařství a obchod s vínem v České republice, tak jak jsem to udělal já, dojdeme k tomu názoru, že regulace na tomto trhu je a to značná. Tuto problematiku upravují normy obsažené v zákoně č. 321/2004 Sb., ze dne 29. dubna 2004, o vinohradnictví a vinařství, který nepochybně změnil ráz českého a moravského vinařství. Otázkou však stále zůstává jestli ho změnil k lepšímu či k horšímu. Tato „reforma“ vinařství je však ještě mladá a její výsledky ukáže až čas. Zákon vznikl za účelem sladit českou právní úpravu s právní úpravou Evropské unie. Obchod s vínem v EU, tedy i v ČR, se řídí nařízením Rady evropských společenství č. 1493/1999 ze dne 17. května 1999 o společné organizaci trhu s vínem. Přínosy této úpravy jsem podrobněji shrnul a vyvodil z nich závěry již v části popisující legislativu vinařství. Jen bych zopakoval, že tuzemští vinaři po vstupu do Evropské unie již nemohou vysazovat nové vinice, a to díky plánu na restrukturalizaci vinařství v EU, která má za cíl snížení nyní značných přebytků zejména nekvalitních vín. Reforma také nastavila jednotné parametry pro označování vína a tím tak velmi zjednodušila orientaci zákazníka zejména v zahraničních vínech. Stanovením maximálního hektarového výnosu pak vinařům jasně udala směr jejich snažení, a tím je orientace na výrobu kvalitních vín, které budou konkurenceschopná proti vínům z „Nového světa“.

V části historie vinařství jsem, jak již název kapitoly napovídá, shrnul historii vína. A co nám tato kapitola říká? Víno doprovází člověka již od počátků jeho existence. Stalo se pro mnohé kultury významnou komoditou a na svém významu v průběhu staletí nijak neztratilo. O víně se píše dokonce i v bibli. S vínem se čile obchodovalo již tisíce let před naším letopočtem, z čehož vyplývá, že víno bylo i u zrodu obchodu. Jako nejnáročnější zemědělská činnost mělo a má vliv na zaměstnanost v dané oblasti. Jako produkt má široké uplatnění od náboženství až po gastronomii. Z

historického vývoje je také patrné že na trhu s vínem vždy existovala regulace a různé jiné bariéry. Závěrem se dá říci jediné, víno s námi bylo, víno s námi je a víno s námi bude.

Stručně jsem také představil některé instituce, které působí v České republice a jejich cílem je podpora vinařství. Vybral jsem ty, které, dle mého názoru, působí na ekonomické aspekty vinařství tedy obchod s vínem. Rád bych vyzdvihnul práci Národního vinařského centra a Vinařského fondu. Tyto instituce velmi kladně působí na české vinařství a výrazně ovlivňují image vína u jeho tuzemských spotřebitelů, což má za následek zvyšování spotřeby domácích vín domácími spotřebiteli.

V hlavní části mé práce jsem se věnoval charakteristikám trhu, a to jak světového tak českého. Pozitivní vývoj toho trhu má, jako jeden ze základních faktorů, na svědomí spotřeba vína. Ta celkově neustále roste, i když v některých ze mích se mluví dokonce o spotřebních krizích. V roce 2004 se ve světě spotřebovalo 30 miliard lahví, v roce 2008 to pak má být již 31,7 miliard. Nejvíce spotřeba roste v Asii, USA a ve Východní Evropě. Stagnuje pak hlavně v tradičních vinařských státech Evropské unie. V České republice spotřeba neustále roste, v loňské roce dokonce překonala hranici 17 litrů vína na hlavu za rok. Přibližně za deset let by se měli češi srovnat se současnou průměrnou evropskou spotřebou, která činí 27,6 litrů na hlavu ročně.

Produkce vína ve světě také roste, a to dokonce rychleji než spotřeba, to má pak za následek zvyšování přebytků v tomto zemědělském odvětví. V roce 2003 se ve světě vyprodukovalo 260,9 milionů hektolitřů vína. Mezi největší producenty vína se řadí Francie a Itálie, Česká republika se pohybuje okolo třicátého místa v pomyslném žebříčku hodnocení s produkcí 0,6 milionů hektolitřů vína za rok. Důležitými hráči na trhu jsou neustále se rozvíjející producenti z takzvaného „Nového světa“. Dle prognóz právě vína z Jižní Ameriky, USA a Australské oblasti budou stále více zneprůjemňovat život vinařům z tradičních zemích, tedy z Evropy. Tomu se snaží předejít Evropská komise, tím že přijala, v kapitole o legislativě vinařství zmiňovanou, reformu, která má za úkol zkvalitnění evropské produkce.

Produkt, tedy víno, je dle mého názoru, diferenciováný, ale záleží na úhlu pohledu jak se na tuto problematiku díváme. Spotřebitelských skupin je několik, já jsem se se svým rozbohem věnoval třem hlavním. Spotřebitel, který se zaměřuje na cenu, tedy kupuje levné víno nízké kvality, v Česku zpravidla z dovozu, vnímá produkt spíše jako nediferenciováný a vína dělí na bílé a červené. Druhá skupina spatřuje vína jako středně diferenciováný produkt, zaměřuje se na kvalitu, rozhoduje pro ně značka a za víno jsou

ochotni utratit více peněz. Poslední skupinou jsou vinařští fajnšmekři, pro které je produkt velmi diferenciovaný a za víno utrácí obrovské sumy.

V České republice se nejvíce pěstují z bílých vín Müller Thurgau a z červených Svatovavřínecké. Ve vinařském roce 2004/2005 bylo vyrobeno 570 tis. hl vína, z toho 376 tis. hl bílého a 194 tis. hl červeného vína. Za rok 2006 bylo do České republiky dovezeno celkem 1 358 026 hl vína za průměrnou jednotkovou hodnotu 19,70 Kč/l. Z České republiky bylo za období leden - listopad 2006 vyvezeno celkem 45 930 hl vína za průměrnou jednotkovou hodnotu 42,20 Kč/l. I z těchto čísel jasně vyplývá, že čeští a moravští vinaři se zaměřili více na kvalitu než na kvantitu. Do Česka se dováží víno převážně nižších kvalit a vyváží víno kvalitnější. Hlavním dovozcem do ČR je Itálie, Maďarsko a Španělsko. Necelých 90% vývozu směřuje k našim východním sousedům na Slovensko. České víno však začíná pronikat třeba i do Polska, Ruska a Pobaltských zemí. Zvýšení konkurence na tuzemské trhu zapříčiněné naším vstupem do EU mělo za následek i mírný pokles spotřebitelských cen vína, které se v roce 2006 pohybovaly okolo 56,35 Kč za litr u jakostního vína bílého a 66,51 Kč/l u vína jakostního červeného. Největším vinařstvím České republiky je Bohemia Sekt. Víno u nás pije 63% obyvatelstva. Domácím vínům před zahraničními dává přednost 75 procent lidí.

V Evropské unii roste vývoz do třetích zemí, v roce 2005 o 9% měřeno objemem. Obrat obchodu s vínem v roce 2005 činil 82,3 miliardy eur. Zásoby se zvýšily v roce 2005 o 30% což má za následek velká nadprodukce vína. V poslední době se v Evropě daří dobře Německu. Na vzestupu je i Španělsko. Více se ale daří vinařům z „Nového světa“.

Znatelný posun v oblasti marketingu vína a to především v České republice. Průzkumy dokazují, že image českého a moravského vína se u tuzemských spotřebitelů neustále zvyšuje a tuzemská vína jsou stále více preferována. Velkou měrou k tomu přispívá Vinařský fond, který má tuto problematiku na starosti a je nutno poznamenat, že odvádí dobrou práci. Zaznamenali také velké spojení osmi menších a středních vinařství za účelem proniknout na zahraniční trhy a společné propagace produktů. Do podvědomí tuzemských konzumentů vína vchází také označení „Svatomartinské“ víno. Jedné se o obdobu francouzského beaujolais .

Vývoj v oblasti vinařství je nepopíratelný a jeho současné trendy jsem se pokusil zhodnotit v jedné z posledních částí mé práce. Změny lze zaznamenat například v oblasti uzavírání vína, kde na trh přicházejí nové materiály, jako je plast či sklo. Vinařské firmy se stále častěji spojují nebo hledají strategické partnery, za účelem

investic a odrážení útoků konkurence. Velký rozmach zaznamenala vinná turistika, která je pro mnohé vinaře velkým přínosem. Lze také spatřit snahy o diferenciaci produkce, vinaři se snaží stále více experimentovat a zvyšovat rozmanitost svých produktů, aby oslovili nové zákazníky. Víno je stále více spojováno se zdravím. Mnoho studií prokázalo léčivé a preventivní účinky vína. Mnoho vinařů se také začíná přiklánět k ekologickému vinařství či alespoň k integrované produkci. Víno se v ČR stále více prosazuje v gastronomii a spousta vinařů se tímto směrem orientovalo a dodávají svá vína přímo do hotelů a restaurací.

Pokud by se mě někdo zeptal kam se bude vinařství ubírat v příštích letech, odpověděl bych, že půjde cestou kvality. Tím mám na mysli větší diferenciaci produkce s důrazem na kvalitu, šlechtění kvalitních sazenic, používání nových technologických postupů, profesionalizace personálu. Rozhodně se také vinařské firmy budou snažit stlačit své náklady na minimum. A proto bude se bude i kvalitní víno prodávat s plastovými uzávěry nebo ve větších baleních. Stále více vína poplyne do gastronomie, kde víno nabývá na popularitě. Exportem do nových vinařských zemí jako je Rusko nebo Čína se budou firmy snažit zajistit odbyt svých vín. Ještě několik let budeme moci pozorovat nadprodukcí vína, ale tohoto nešvaru bychom se měli, i díky reformám vinařství, především v Evropě zbavit.

Literatura

- [1] Holman R.: *Ekonomie*, C.H. Beck, 2005 Praha, ISBN 80-7179-891-6
- [2] Bronislava H.: *Mikroekonomie*, Management Press, 2006 Praha, ISBN 80-7261-150-X
- [3] Kovář F. a Štrach P.: *Strategický management*, Vysoká škola ekonomická, 2003 Praha, ISBN 80-245-0504-5
- [4] Odbor rostlinných komodit Ministerstva zemědělství ČR: *Situační a výhledová zpráva réva vinná a víno*, TYPO – J. Jehlička, 2006 Těchařovice, ISBN 8074-508-2, ISSN 1211-7692
- [5] Odbor rostlinné výroby Ministerstva zemědělství ČR: *Situační a výhledová zpráva réva vinná a víno*, TYPO – J. Jehlička, 2003 Těchařovice, ISBN 80-7084-276-8, ISSN 1211-7692
- [6] Státní zemědělský intervenční fond: *Zpráva o trhu vína a vinných hroznů: Tržní informační systém ČR*, Praha 2006, ročník X
- [7] Státní zemědělský intervenční fond: *Zpráva o trhu vína a vinných hroznů: Tržní informační systém ČR*, Praha 2006, ročník IX
- [8] Státní zemědělský intervenční fond: *Zpráva o trhu vína a vinných hroznů: Tržní informační systém ČR*, Praha 2006, ročník VIII
- [9] Státní zemědělský intervenční fond: *Zpráva o trhu vína a vinných hroznů: Tržní informační systém ČR*, Praha 2006, ročník VII
- [10] Státní zemědělský intervenční fond: *Zpráva o trhu vína a vinných hroznů: Tržní informační systém ČR*, Praha 2006, ročník VI
- [11] ZÁKON 353/2003 ze dne 26. září 2003 o spotřebních daních
- [12] ZÁKON 321 ze dne 29. dubna 2004 o vinohradnictví a vinařství a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o vinohradnictví a vinařství).
- [13] NAŘÍZENÍ RADY (ES) č. 1493/1999 ze dne 17. května 1999 o společné organizaci trhu s vínem
- [14] VYHLÁŠKA 323 ze dne 5.května 2004, kterou se provádějí některá ustanovení zákona o vinohradnictví a vinařství
- [15] VYHLÁŠKA 324 ze dne 5.května 2004, kterou se stanoví seznam vinařských podoblastí, vinařských obcí a viničních tratí, včetně jejich územního vymezení

Odkazy

- [1] <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/dane-ucetnictvi/danovy-system-ceske-republiky/1000465/39277/>
- [2] <http://www.moraviavitis.cz/index.php?UrlQuery=42>
- [3] http://mam.ihned.cz/c4-10000125-21006130-101000_d-vyroba-i-spotreba-vina-stouply
- [4] <http://www.vino.cz/detail.jsp;jsessionid=92r6h66kp971q?articleId=3371>
- [5] <http://www.vino.cz/detail.jsp;jsessionid=rzcwku206dh3?articleId=3541>
- [6] <http://www.vino.cz/detail.jsp?articleId=3530>
- [7] <http://www.vino.cz/detail.jsp?articleId=3500>
- [8] <http://www.vino.cz/detail.jsp?articleId=3488>
- [9] <http://www.vino.cz/detail.jsp?articleId=3481>
- [10] <http://www.vino.cz/detail.jsp?articleId=3484>
- [11] <http://www.agris.cz/detail.php?iSub=518&id=153905>
- [12] <http://www.bvv.cz/i2000/Akce/b-salima.nsf/WWWAllPDocsID/MSTY-6HQKL4?OpenDocument&NAV=1>
- [13] http://www.gastroform.cz/catalog/newsdesk_info.php/newsPath/22/newsdesk_id/548
- [14] <http://www.wine.cz/index.php?detail=300&sekce=3-1>
- [15] <http://www.agroweb.cz/projekt/clanek.asp?pid=2&cid=27760>
- [16] <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/litva/trh-alkoholickych-napoj-u-po-vstupu-litvy/1000691/35250/>
- [17] <http://www.profit.cz/archiv.php?iEd=200443&iArt=9331&iSearch=>
- [18] <http://aktualne.centrum.cz/ekonomika/domaci-ekonomika/clanek.phtml?id=294100>
- [19] http://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2004_2009/documents/am/646/646278/646278cs.pdf
- [20] http://www.financninoviny.cz/index_view.php?id=248632
- [21] <http://euroservis.czechtrade.cz/dotaz/export-vina-1924/>
- [22] <http://www.mzv.cz/servis/soubor.asp?id=12452>
- [23] <http://www.austrade.com.cz/content.php?lang=1&pid=2&id=16>
- [24] <http://ekonomika.idnes.cz/vino.asp>

- [25] <http://www.vinarskecentrum.cz/>
- [26] <http://www.wineofczechrepublic.cz/>
- [27] www.vinarskyfond.cz
- [28] <http://www.vinarskecentrum.cz/index.php?kde=salon>
- [29] <http://www.vinarskyobzor.cz/>
- [30] <http://www.vinorevue.cz/>
- [31] <http://www.e-sommelier.cz/>
- [32] <http://www.sklepymoravy.cz/>
- [33] <http://www.bohemiasekt.cz/Corporate/Profil/6/>
- [34] <http://www.vsvaltice.cz/soucasnost.html>
- [35] <http://www.czso.cz/csu/2007edicniplan.nsf/p/2102-07>
- [36] <http://www.czso.cz/csu/2006edicniplan.nsf/p/8004-06>
- [37] <http://www.czso.cz/csu/2006edicniplan.nsf/p/3004-06>